

ÅRSMELDING 2006

■ ■ ■ ■ ET TRYGT OG ROBUST SAMFUNN – DER ALLE TAR ANSVAR

INNHOLD

■ SAMFUNNETS SIKKERHETSNETT	s.04	■ BEREDSKAP	s.24
■ DIREKTØRENS BERETNING	s.06	ØVELSE OSLO	s.26
■ INNBLIKK 2006	s.09	NATURUTLØSTE HENDELSER	s.28
■ OVERSIKT	s.10	■ HÅNDBERE	s.30
KOORDINERING	s.12	BRANN OG REDNING	s.32
RISIKO VED GASSDISTRIBUSJON	s.12	SIVILFORSVARET	s.33
NYTT RESSURSREGISTER	s.13	INTERNASJONALT ENGASJEMENT	s.34
FORSKNING GIR SAMFUNNSSIKKERHET	s.13	NYTT NØDNETT	s.35
SATSING PÅ TILSYN	s.14	HÅNDBERING AV FARLIGE STOFFER	s.35
■ FOREBYGGE	s.16	■ ORGANISASJONEN	s.36
GODT BRANNVERN SPARER LIV	s.18	KOMPETANSEORGANISASJONEN	s.36
BEDRE EL-SIKKERHET	s.21	INFORMASJON OG SAMFUNNSKONTAKT	s.39
MER FARLIG GODS	s.22	LEDELSEN	s.40
FARLIGE FORBRUKERTJENESTER	s.22	ØKONOMI	s.42
ANBEFALER FORBUD MOT RAKETTER	s.23		
LAGRING AV EKSPLOSIVER	s.23		

DIREKTORATET FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP (DSB)

■ ■ ■ ■ **VISJON:** Et trygt og robust samfunn – der alle tar ansvar.

VIRKSOMHETSIDÉ: Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap skal ha **oversikt** over risiko og sårbarhet i samfunnet. Vi skal være pådriver i arbeidet med å **forebygge** ulykker, kriser og andre uønskede hendelser. Vi skal sørge for god **beredskap** og effektiv ulykkes- og krise**håndtering**.

Hovedstrategier

Med virksomhetsideen som grunnlag skal DSB arbeide etter fem hovedstrategier. Dette skal bidra til å oppfylle visjonen om et trygt og robust samfunn der alle tar ansvar.

1. DSB skal systematisk identifisere og synliggjøre risiko og sårbarhet i samfunnet, særlig innen samfunnskritiske områder
2. DSB skal gjennom forebyggende arbeid redusere risikoen for tap av liv, skade på helse, miljø, viktige samfunnsfunksjoner og materielle verdier
3. DSB skal være en pådriver for å styrke samfunnets evne til å håndtere ulykker og kriser, samt lede og videreutvikle Sivilforsvaret som statlig forsterkningsressurs
4. DSB skal være en tydelig og ledende samarbeidspart innen samfunnssikkerhet og beredskap
5. DSB skal bidra til at Norge er en synlig internasjonal aktør innen samfunnssikkerhet og beredskap

FAGOMRÅDER:

- Brannforebygging
- Brann- og redningsberedskap
- Farlige stoffer og transport av farlig gods
- El-sikkerhet
- Produktsikkerhet og trygge forbrukertjenester
- Sivilforsvar
- Forvaltning av storulykkeforskriften
- Etatsstyrer av Fylkesmannen på samfunnssikkerhetsområdet
- Arealplanlegging og samfunnssikkerhet
- Risiko- og sårbarhetsanalyser
- Kommunal og regional kriseberedskap
- Tilrettelegging for nasjonal kriseberedskap
- Internasjonal bistand

VIRKEMIDLER:

- Tilsyn og veiledning
- Regelverk
- Informasjon og samfunnskontakt
- Øvelser og opplæring
- Samarbeid og relasjoner
- Internasjonalt arbeid
- Analyser og utredning
- Planverk

Lovgrunnlaget

DSB forvalter saker i forhold til følgende lover med tilhørende forskrifter:

- Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver
- Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester
- Lov om Sivilforsvaret

Sentrale forskrifter:

- Forskrift om tiltak for å avverge og begrense skadevirkningene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)

Kongelige resolusjoner:

- Kongelig resolusjon av 3. november 2000 om innføring av internkontroll og systemrettet tilsyn med det sivile beredskapsarbeidet i departementene.
- Kongelig resolusjon av 24. juni 2005 om DSBs generelle koordineringsansvar for koordinering av tilsyn med aktiviteter, objekter og virksomheter med potensiale for store ulykker

Organisasjonen

DSB har 643 ansatte, av disse 242 ved hovedkontoret i Tønsberg. DSB omfatter 20 sivilforsvarsdistrikter, fem sivilforsvarsleirer, fem skoler og fem regionkontorer for el-tilsyn. Direktoratet ble opprettet 1. september 2003, og er lokalisert med hovedkontor i Tønsberg fra januar 2005. Direktoratet er underlagt Justis- og politidepartementet

SAMFUNNETS SIKKERHETSNETT – ET FELLES ANSVAR

Vi vet at uønskede hendelser inntreffer. Vi kan for eksempel ikke tøyse naturkreftene. Og det vil være naivt å tro at internasjonal terrorisme ikke også kan ramme oss. DSB har et særskilt ansvar for at Norge skal være et trygt land å bo i. Men et robust sikkerhetsnett som tåler påkjenningene fra uønskede hendelser, forutsetter at alle – både privatpersoner, næringsliv og myndigheter – tar ansvar.

Verden er i kontinuerlig endring. På samfunnssikkerhetsområdet innebærer det at vi står overfor stadig nye utfordringer. Hva som anses som sårbart og risikofyllt, har endret seg mye de siste ti årene. Risiko- og trusselbildet er blitt bredere, mer sammensatt og derved mer uoversiktlig. Terrorangrep, faren for nye sykdommer og hyppigere forekomst av naturutløste hendelser er eksempler på forhold som har endret vårt syn på hvilke trusler som er mest aktuelle. Befolkningen forventer at myndighetene klarer å fange opp truslene. DSB arbeider for å sikre at landet vårt har et sikkerhetsnett som er sterkt nok til å fange opp farene som truer.

SÅRBARHETS- OG BEREDSKAPSUTFORDRINGER

Endringene på det sikkerhetspolitiske området, spesielt internasjonal terrorisme, har fått økt fokus. Norge har dessuten blitt mer avhengige av andre lands beredskapsplanlegging på flere områder, som for eksempel strømforsyning. Den økte globaliseringen medfører ofte at viktig infrastruktur ikke lenger er under nasjonal kontroll. En kollaps i strømforsyningen kan forplante seg raskt til andre nasjoner, slik vi så i 2005 da et strømbrydd i Tyskland forplantet seg til Frankrike, Italia, Østerrike, Spania og Portugal.

KLIMAUTFORDRINGEN

Klimaendringer vil påvirke risikobildet i Norge. Naturutløste hendelser og ekstremvær utgjør en fare for liv, helse, miljø og materielle verdier, og skaper nye utfordringer for samfunnet vårt. Hendelser vi i dag anser som ekstreme vil om noen år kunne bli oppfattet som mer vanlige. Vi vil trolig oppleve flere flommer og skred i områder som tidligere ikke har vært utsatte. For å skaffe mer kunnskap om klimautfordringen, begynte DSB i 2006 å kartlegge effekter og konsekvenser av klimaendringer.

STADIG VIKTIGERE Å VÆRE I FORKANT

Ved å ha kunnskap som gjør at vi er i forkant av risiko- og sårbarhetsutviklingen kan vi redusere sannsynligheten for at en uønsket hendelse inntreffer. Skadeomfanget, om det utenkelige likevel skulle skje, kan begrenses. Arbeidet med å bygge et trygt

og robust samfunn skjer i det daglige og over hele spekteret av aktiviteter i samfunnet – fra trygge lekeapparater til store katastrofeøvelser. DSB jobber bredt for å sikre at sikkerhetsnettet er tilpasset et risikobilde i endring.

TILSYN

DSB er tilsynsmyndighet ovenfor andre myndigheter og i forhold til deler av næringslivet. DSB fører, på vegne av Justis- og politidepartementet, tilsyn med departementenes beredskapsarbeid. Direktoratet fører også tilsyn med industri og næringsvirksomheter, med kraftleverandører og nettselskaper, med fylkesmannsembetenes arbeid på samfunnssikkerhetsområdet, og med kommunale brannvesen og alarmsentraler. Det lokale elektrisitetstilsyn og transport av farlig gods er også underlagt DSBs tilsynsansvar.

KOMPETANSE

DSB er en kompetanse- og kunnskapsinstitusjon som søker, produserer og videreformidler kunnskap om samfunnssikkerhet til en rekke aktører. DSB har den faglige og administrative oppfølgingen av Sivilforsvarets beredskaps- og kompetansesentre, Nasjonalt utdanningssenter for samfunnssikkerhet og beredskap (NUSB) og Norges brannskole. Direktoratet samarbeider med en rekke forsknings- og utdanningsinstitusjoner. Gjennom samarbeid, tilsyn og egne undersøkelser, skaffer DSB til veie et omfattende kunnskapsmateriale som vi deler med andre. DSB gjennomfører og bistår ved en rekke øvelser fra departementsnivå til kommunene. Videre deltar direktoratet som kunnskapsformidler på seminarer og konferanser nasjonalt og internasjonalt.

REDNING OG BEREDSKAP

DSB forvalter rednings- og beredskapsressurser, i hovedsak gjennom Sivilforsvaret, som har en betydelig materiell- og personellmessig kapasitet. Sivilforsvaret er en viktig nasjonal forsterkningsressurs for nødetatene, spesielt ved store ulykker og katastrofer. DSB bidrar også til utvikling av viktige rednings- og beredskapssystemer, slik som nytt digitalt kommunikasjonsnett for nødetatene og et nasjonalt register for rednings- og bered-

skapsressurser. DSB deltar i nordiske fora, i NATO, EU og FN for å styrke Norges kapasitet til å forebygge og håndtere større hendelser. DSB har bidratt på Norges vegne med personell i flere internasjonale krisesituasjoner.

FAGMYNDIGHET

DSB er fagmyndighet som forvalter regelverk innenfor spesifikke områder, og fungerer som veilednings- og høringsinstans for aktører og brukere innen dette ansvarsområdet. Direktoratet følger opp krav i forhold til godkjenningsordninger for farlige stoffer, og fører kontroll med potensielt farlige produkter. DSB er fagmyndighet for elektrisitetsområdet, farlige stoffer, brannvesenet og fylkesmennenes beredskapsarbeid. DSB gjennomfører egne evalueringer av hendelser og øvelser innen krisehåndtering og beredskap, og deltar som fagmyndighet i en rekke nasjonale og internasjonale fora.

KOORDINERING

DSB er koordineringsmyndighet som gjennom en god oversikt over hele sikkerhetsnettets kan peke på svakheter og ta initiativ til forbedringer. Denne koordineringsrollen gjelder både i krisesituasjoner og i beredskapsarbeidet. Ved større nasjonale kriser understøtter DSB Justis- og politidepartementets samordningsrolle, blant annet gjennom kontakten mot fylkesmannsembetene.

Samfunnssikkerhet kan defineres som et samfunns evne til å opprettholde viktig samfunnsfunksjoner og ivareta borgerens liv, helse og grunnleggende behov under ulike former for påkjenninger.

SCANPIX

ANITA ANDERSEN

ANITA ANDERSEN

BÅRD EK

ODD SKARBJØMYR

TOR GERVIN

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) skal ha oversikt over risiko og sårbarhet i samfunnet. Vi skal være pådriver i arbeidet for å forebygge ulykker, kriser og andre uønskede hendelser. Vi skal sørge for god beredskap og effektiv ulykkes- og krisehåndtering. DSBs arbeid i 2006 gjenspeiler disse overordnede målene.

DIREKTØRENS BERETNING

I ARBEID FOR ØKT SAMFUNNSSIKKERHET

NORGE – ET TRYGT LAND Å BO I

Globalt var vi i 2006 vitne til en lang rekke ulykker, kriser og katastrofer. I februar omkom mer enn 1000 mennesker i en fergeulykke i Rødehavet. Jordskjelvet i Indonesia i mai krevde mer enn 6000 mennesker. Norge fremstår i sammenligning som et meget trygt sted å bo, selv om vi også her har hatt flere uønskede hendelser. En sterkt medvirkende årsak til at vi i Norge unngår større skader og ødeleggelser som følge av ulykker eller av vær og vind, er at vi har et godt forebyggende arbeid. God beredskap gjennom politi, brannvesen, helsevesen og innenfor andre områder, gjør oss i stand til å håndtere uønskede hendelser.

KOMMUNENE HAR EN NØKKELROLLE

Konsekvensene av klimaendringer, og håndteringen av dem, kan i fremtiden bli den største utfordringen for samfunnssikkerheten. Hvordan vi evner å tilpasse samfunnet, både infrastruktur, arealbruk og bebyggelse, til hyppigere forekomst av

ekstreme værforhold, vil være avgjørende for skadeomfanget som klimaendringer vil påføre oss. Kommunene vil ha et stort ansvar i dette arbeidet. De utgjør grunnfjellet i vår nasjonale beredskap. DSB gjennomfører årlig en undersøkelse av status på samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i landets kommuner. Undersøkelsen i 2006 viser at de aller fleste kommunene har et planverk for krisehåndtering. Imidlertid er det fortsatt alt for mange kommuner som ikke har gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser i løpet av de siste fire årene. Dette er bekymringsfullt, særlig tatt i betraktning de økte utfordringene vi kan stå overfor i årene som kommer.

ØVELSE OSLO

Øvelser er viktige for å teste krisehåndteringsapparatet, og for å trene alle som har ansvar under en reell situasjon. Øvelse Oslo testet hvordan de operative etatene taklet en omfattende krisesituasjon. Vi fikk også se hvordan lokale,

regionale og sentrale myndigheter evnet å håndtere en stor hendelse. Særlig vil jeg peke på to forbedringspunkter; nødvendigheten av informasjonsdeling på alle nivåer og effektiv kapasitetsutnyttelse. Vi har alle en tendens til å undervurdere behovet for gjensidig informasjon i kriser. Øvelser er et viktig virkemiddel for å lære og for å forbedre.

TILSYN GIR ØKT BEVISSTHET

DSB fører, på vegne av Justis- og politidepartementet, årlige tilsyn med departementene. Tilsynene viser en økt bevissthet om samfunnssikkerhet og beredskap i sentralapparatet. Det øves vesentlig mer enn tidligere. En sentral krisestøtteenhet er også kommet på plass. Samtidig ser vi at det finnes åpenbare forbedringspunkter. Det er behov for mer oppmerksomhet omkring risiko, sårbarhet og scenarier innenfor det enkelte departements ansvarsområde, og vi registrerer også manglende erfaringsoverføring mellom departementene.

ELDRE – EN OVERREPRESENTERT GRUPPE I BRANNSTATISTIKKEN

Brannstatistikken for 2006 viser at nær halvparten av de som dør i brann er over 67 år. Antall omkomne har steget noe de siste to årene, og særlig andelen eldre omkomne har økt. Mange kommuner har iverksatt tiltak for å bedre brannsikkerheten til utsatte grupper, men en kartlegging viser at nesten 30 prosent av kommunene fortsatt tilbyr boliger uten tilfredsstillende brannsikkerhet. I den kommende stortingsmeldingen om forebyggende brannvern, vil ytterligere tiltak for å bedre brannsikkerheten bli drøftet.

«NULLFEILPROSJEKTET» – MED MÅL OM FÆRRE BRANNER

Fire av ti branner i Norge har sammenheng med elektrisitet. Undersøkelser DSB har gjort, viser at det i gjennomsnitt er feil ved nesten halvparten av alle nye elektriske anlegg. Noen av feilene kan være direkte livsfarlige. I samarbeid med Det lokale eltilsyn (DLE) og bransjeorganisasjonene NELFO og EBL, har DSB etablert «Nullfeilprosjektet». Dette for blant annet å luke ut useriøse aktører fra markedet og følge opp usikre anlegg som kan forårsake ulykker og branner. De nye rammebetingelsene for DLE i 2007 vil legge et godt grunnlag for ytterligere styrking av DLEs uavhengighet og rolle. Dette er et viktig bidrag i arbeidet for å spare liv og for å unngå skader på mennesker og materiell.

SIKKERHET I INDUSTRIEN

DSB er opptatt av at sikkerheten i industri og næringsliv skal være høyest mulig, og at farlige stoffer ikke skal havne i urette hender. Vi samarbeider nært med berørte bedrifter og deres organisasjoner, og søker å arbeide frem løsninger som tilfredsstillende behovet for sikkerhet samtidig som næringslivets vilkår for å drive sikkert ikke må bli for rigide. Samtidig fører vi tilsyn for å kontrollere at kravene følges. Kommunene må i sin arealplanlegging ta hensyn til hvilken risiko

blant annet storulykkebedrifter, gassanlegg og eksplosivlagre representerer, og sørge for tilstrekkelige sikkerhetsavstander og beredskapstiltak.

NYE TILTAK GIR ØKT EFFEKTIVITET

Når større hendelser inntreffer, kan det være nødvendig å sette inn alle tilgjengelige ressurser for å redde liv, helse, miljø og materielle verdier. I løpet av 2006 har DSB, i samarbeid med politi, kommunale brannvesen, helsevesen og frivillige organisasjoner, igangsatt et pilotprosjekt i Hordaland for et nasjonalt ressursregister for redning og beredskap (NARRE). Prosjektet skal evalueres etter første halvår 2007, før ressursregisteret eventuelt utvides til å omfatte hele landet.

I desember besluttet Stortinget utbygging av et nytt nødnett, et moderne avlyttingssikkert digitalt radiokommunikasjonsamband for nød- og beredskapsetatene i 54 kommuner på Østlandet. Siktemålet er utbygging i hele landet. Jeg er glad for at arbeidet nå er startet opp og tror dette tiltaket, sammen med det nasjonale ressursregisteret, kan føre til økt effektivitet i håndteringen av akutte redningsaksjoner.

MANGE UTKALLINGER FOR SIVILFORSVARET

Sivilforsvaret er som statens forsterkningsressurs ofte en viktig ressurs i redningsaksjoner. I løpet av 2006 ble Sivilforsvarets avdelinger kalt ut 373 ganger til over 300 hendelser. Dette er mer enn noen gang tidligere. Slik Norge bruker Sivilforsvaret i fredstid, er enestående. Sivilforsvaret har en operativ styrke på nesten 10 000 tjenestepiktige mannskaper.

SAMARBEID - EN NØKKELTIL BEDRE SAMFUNNSSIKKERHET

I denne årsmeldingen gis en bred fremstilling av de ulike oppgaver og fagfeltene DSB ivaretar innenfor samfunnssikkerhetsområdet. Direktoratet har i tillegg et ansvar for å koordinere tilsynet med alle virksomheter og aktiviteter som kan

utløse store ulykker. For å ivareta denne oppgaven vil jeg understreke betydningen av det nære og gode samarbeidet vi har med andre tilsynsmyndigheter.

Det er viktig at alle tiltak for å heve samfunnssikkerheten er kunnskapsbaserte. DSB ønsker derfor et bredt samarbeid med forskningsmiljøer innen samfunnssikkerhetsområdet ved universiteter og høyskoler, for å stimulere til utvikling av kunnskap og forståelse for utfordringene vi står overfor. Videre er det viktig at vi kontinuerlig videreutvikler kurs- og utdanningstilbudet ved våre egne skoler.

VELLYKKET OMSTILLINGSPROSESS

2006 var det siste året i DSBs omstillingsperiode, en prosess som har pågått siden opprettelsen av direktoratet 1. september 2003. Jeg er glad for å konstatere at DSB i stor grad har maktet å levere de faglige produktene som har vært forventet gjennom hele omstillingsperioden.

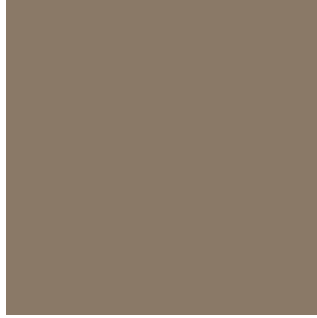
DSB - EN PÅDRIVER FOR ET TRYGT OG ROBUST SAMFUNN

Myndigheter på alle nivåer har et ansvar for å innrette samfunnet på en slik måte at enkeltindivider ikke utsettes for unødvendig risiko i hverdagen, og for at samfunnets infrastruktur og øvrige funksjoner er robuste og tåler ekstraordinære påkjenninger.

DSB skal være en pådriver i dette arbeidet. Likevel er det vår egen atferd og de valg vi gjør i det daglige, som i størst grad påvirker hvilken risiko vi utsettes for. DSBs visjon «Et trygt og robust samfunn – der alle tar ansvar» understreker også dette forholdet.

JON A. LEA DIREKTØR

ROYLARSEN, BRANNMANNEN

SCANPIX

RENATE DAHLSTRØM

OLAF LINGJÆRDE

SCANPIX

MORTEN RAKKE

MORTEN RAKKE

ODD SKARBOMYR

JAN OVE BRAKSTAD, BERGEN BRANNVESEN

ANITA ANDERSEN

ODD SKARBOMYR

INNBLIKK I 2006

02.04.06

LEIRENE I PAKISTAN AVGITT TIL VERDENS MATVAREPROGRAM

Gjennom nesten seks måneder har DSB driftet tre leire i jordskjelv-området i Pakistan, for innkvartering av hjelpearbeidere fra FN og andre organisasjoner. Engasjementet i Pakistan var DSBs desidert største humanitære utenlandsinnsats noensinne. I leirene hadde det da vært over 20 000 overnattinger og blitt servert nesten 100 000 måltider. Leirene ble 2. april donert til verdens matvareprogram (World Food Programme- WFP). Etter avtale med WFP fortsatte personell fra DSBs Norwegian Support Team sammen med lokalt ansatte den videre drift av de tre norske leirene og en dansk leir.

20.04.06

FØRSTE NASJONALE ØVINGSKONFERANSE

Justis- og politidepartementet har gitt DSB i oppdrag å gjennomføre årlige øvingskonferanser med vekt på sivilt ledede øvelser. Den første ble holdt i Oslo 19. og 20. april. Nye og komplekse beredskapsutfordringer gjør at vi sammen må drøfte og planlegge hvordan vi best møter disse – blant annet gjennom øvelser. Over to dager satte nærmere 100 deltakere fra departementer, direktorater, politi, forsvar og andre beredskapsaktører hverandre stevne for å diskutere scenarier, øvingsmodeller og samarbeidsformer, samt planlegging av øvelser i 2007.

09.06.06

ØVDE DEPARTEMENTENE I KRISEHÅNDTERING

Den årlige NATO-øvelsen Crisis Management Exercise (CMX) for enkelte departementer og underliggende etater fant sted i mars 2006. Hensikten er å øve fastlagte prosedyrer for krisehåndtering. På vegne av Justis- og politidepartementet hadde DSB den koordinerende rollen på sivil side i Norge.

21.06.06

SKOGBRANNENE I HEDMARK KREVDE STORE RESSURSER

Sivilforsvaret bisto som statens forsterkningsressurs ved flere store skogbranner i Hedmark. Over 400 tjenestepiktige mannskaper fra Oslo og Akershus, Oppland, Buskerud, Vestfold og Østfold og egne avdelinger fra Hedmark var i slokkeinnsats. Fast ansatte fra Sivilforsvaret i ulike stabs- og støttefunksjoner jobbet 700 timer overtid. Det ble brukt materiell fra store deler av Østlandet, blant annet 13 kilometer med brannslanger. Det var den største sivilforsvarsinnsatsen siden flommen i 1995.

25.09.06

FORESLÅR TILTAK FOR TRYGGERE NYTTÅRSFEIRING

En arbeidsgruppe ledet av DSB foreslår en rekke tiltak for å redusere antall skader og branner i forbindelse med nyttårsfeiringen. Et foreslått tiltak er å forby handel med og bruk av raketter med styrepinne for privatpersoner, men fortsatt tillate salg av effektbatterier til personer over 20 år. Under nyttårsfeiringen 2006/2007 ble 128 personer skadet av fyrverkeri. De fleste skader skyldes feil bruk av fyrverkeri, og verst går det utover øyne, hender og ansikt.

18.10.06

PRISBELØNNET FELLESLØFT FOR VIKTIG REGELVERK

Regelhjelp.no mottok i 2006 utmerkelsen «Årets fyrlykt i offentlig sektor». Nettstedet skal gjøre det lettere å finne frem i regelverket innenfor arbeidsmiljø, brann- og eksplosjonsvern, sikkerhet, forurensning, industrivern, mattrygghet, produkter og forbrukertjenester. Nå kan blant annet mer enn 60 000 bønder, 3 000 grunnskolelærere og renovatører i alle landets kommuner enkelt sette seg inn i hvilke krav de fem etatene stiller til dem. Fagfolk fra Arbeidstilsynet, DSB, Mattilsynet, Næringslivets sikkerhetsorganisasjon og Statens forurensningstilsyn, som står bak nettstedet, arbeider med å videreutvikle tjenesten til å omfatte flere yrkesgrupper. Prisen deles ut av Statens Dataforum til institusjoner som utmerker seg særlig positivt innen IKT-området, og som kan tjene som et forbilde for andre.

18.10.06

TESTET OSLOS EVNE TIL Å TAKLE TERRORANSLAG

Katastrofeøvelsen «Øvelse Oslo 2006» ble gjennomført 17.-18. oktober. Hensikten var å øve samfunnets evne til å håndtere omfattende terroranslag og katastrofer. Under Øvelse Oslo 2006 ble alle nivåer testet, fra operativ redningsinnsats til strategiske beslutninger på departementsnivå. Øvelsen satte disse to dagene sitt preg på hovedstaden. DSB ledet planleggingen og gjennomføringen av øvelsen. Evalueringsrapporten kom i mars 2007.

18.12.06

NYTT NØDNETT SKAL STYRKE BEREDSKAPEN

Stortinget besluttet 18. desember å bygge ut et nytt nødnett for 54 kommuner i politidistriktene Østfold, Follo, Oslo, Romerike, Asker og Bærum og Søndre Buskerud. Utbyggingen er den hittil største og mest omfattende investering i moderne, avlyttingsikkert radiokommunikasjonssamband for nød- og beredskapsstatene. Siktemålet er å bygge ut nødnettet i hele landet etter at evalueringen av første trinn er gjennomført. DSB bistår Justis- og politidepartementets nødnettorganisasjon i utbyggingen.

29.12.06

FLERE ELDRE OMKOMMER I BRANN

Antall omkomne har vært noe høyere de to siste årene, og stadig flere eldre dør i brann. 43 prosent av de omkomne i 2006 var over 67 år. Totalt omkom 65 personer i 57 dødsbranner i løpet av året. Dette er en person mindre enn i 2005. Av de omkomne i 2006 var 36 menn, 27 kvinner og to barn. Av disse omkom 48 i boligbranner. Bruk av åpen ild eller feil bruk av elektrisk utstyr er årsaken til mange av boligbrannene.

OVERSIKT

Med et våkent blick skal DSB sette samfunnssikkerhet og beredskap på dagsorden og bidra til et trygt og robust samfunn der alle tar ansvar. Med interesse, kunnskap og årvåkenhet skal vi være veiviser på våre områder. DSB skal tenke det utenkelige og ha et bredt og koordinert grep om samfunnssikkerheten, fra samfunnskritiske funksjoner til de nære ting. Basert på fakta og kunnskap skal vi sette ting i perspektiv og analysere dagens og fremtidens risiko- og sårbarhetsbilde.

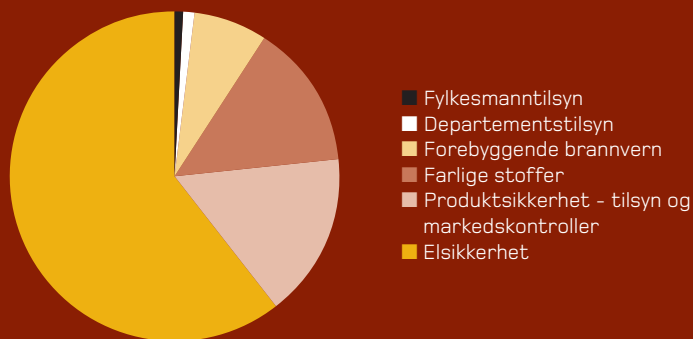
AKTIVITETER/MILEPÆLER I 2006

- DSB gjennomførte 1178 tilsyn (regionalt og sentralt, elsikkerhet, brann m.m.). Av disse var i underkant av 200 markedskontroller i virksomheter
- Gassdistribusjonsprosjektet ble iverksatt - prosjektet skal gi oversikt over gassanlegg og -installasjoner
- Ny veileder for myndighetsutøvelse ved tilsyn utført av brann- og feiervesen forelå ved årsskiftet 2006/2007
- Pilotprosjektet NARRE i Hordaland ble igangsatt. NARRE er et nytt register som skal gi oversikt over redningsressurser
- DSB utarbeider årlig flere typer undersøkelser og oversikter, blant annet Nasjonal sårbarhets- og beredskapsrapport (NSBR), Kommuneundersøkelsen, og rapport over tilsynsaktivitetene

DSBs ROLLE OG ANSVAR

- DSB skal ha oversikten over status innen samfunnssikkerhet og beredskapsområdet
- DSB forvalter lovverk med elektrisk anlegg og utstyr, samt brannlovgivningen
- DSB forvalter lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester
- DSB driver tilsyn og utfører markedskontroller
- DSB lager statistikk og analyser for brann, elsikkerhet og farlige stoffer
- DSB bidrar til forskning og utredning (FoU) på samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet
- DSB leder arbeidet med NARRE – ressursregister på nett

DSBs TILSYNSVIRKSOMHET I 2006

INTERNASJONALT

- DSB leder EFTAs arbeidsgruppe for sivil beredskap

KOORDINERING AV ARBEIDET MED SAMFUNNSSIKKERHETEN

DSB utredet i 2006 hvordan man kan forbedre koordineringen av arbeidet med samfunnssikkerhet på tvers av sektorene. Målet er å styrke Regjeringens oversikt over sårbarhetsutfordringene, bedre koordineringen av sårbarhetsreduserende tiltak og derved redusere potensialet for store ulykker.

Utredningen danner grunnlag for et forslag til strategi for etablering av nasjonale samvirkeområder. Forslaget er oversendt Justis- og politidepartementet som grunnlag for en eventuell politisk beslutning om å etablere slike områder. DSBs koordineringsarbeid skal støtte opp under departementets samordningsansvar på samfunnssikkerhetsområdet.

I 2005 fikk DSB ansvaret for koordinering aktiviteter, objekter og virksomhet med potensial for store ulykker.

DSB mener at etableringen av nasjonale samvirkeområder kan bidra til bedre samarbeid på tvers av sektorer og mellom aktører som har ansvar for sikkerhet og beredskap. Totalt ni nasjonale samvirkeom-

råder er foreslått. I første omgang anbefaler DSB å etablere tre nasjonale samvirkeområder.

Samvirketanken er forankret i en idé om at en samling av aktører innenfor et område på sikt vil bidra til oversikt over viktige problemområder, samt en effektiv og optimalisert bruk av samfunnets felles ressurser.

Erfarings- og informasjonsutveksling om planlegging, øvelser, risiko- og sårbarhetsvurderinger, utdanning, forskning og internasjonale spørsmål vil være sentralt i arbeidet på de ulike områdene.

DSB anbefaler å etablere tre samvirkeområder i 2007:

1. FARLIGE STOFFER DSB ønsker å legge til rette for et samarbeidsforum hvor myndigheter med et forebyggende, beredskapsmessige eller operativt ansvar for håndtering av farlige stoffer, kan dele erfaringer, iverksette tiltak for å redusere risikoen for ulykker og fremme tiltak for å styrke innsatspersonells evne til å håndtere ulykker med farlige stoffer.

Samarbeid skal i tillegg til transport av farlig gods, omfatte nukleære, biologiske og kjemiske stoffer. Andre temaer vil være masseødeleggelsesmidler, storulykkevirkosomheter og produksjon og oppbevaring av farlige stoffer. Olje- og gassvirksomhet inngår også.

2. NATUR Dette samvirkeområdet skal koordinere tiltak for å redusere sårbarheten og bedre beredskapen i forhold til naturkatastrofer. Aktuelle temaer vil være klimaendringer, skred, ras, flom og miljøutfordringer.

3. INFRASTRUKTUR Samvirkeområdet vil fokusere på sikkerhet innenfor anlegg og systemer som er helt nødvendige for å opprettholde kritiske funksjoner i samfunnet, samt samfunnets grunnleggende behov og befolkningens trygghetsfølelse. Eksempler er elektrisk kraft, elektronisk kommunikasjon og vann/avløp.

RISIKO VED GASSDISTRIBUSJON

DISTRIBUSJON AV GASS til energiformål i industri, næringsliv og privat sektor øker sterkt. Nå vil DSB sette fokus på hvilken risiko gassanlegg og rørledninger representerer for samfunnssikkerheten. Et nytt prosjekt som startet i 2006 skal gi oversikt over alle anlegg og rørledninger DSB har gitt tillatelse til. Kommunene skal kunne bruke denne informasjonen i sin egen areal- og beredskapsplanlegging.

Så langt i prosjektet har DSB kategorisert gassanleggene, risikovurdert de forskjellige anleggstypene og lagt til rette for visning av gassanleggene og rørledningssystemene i geografiske informasjonssystemer (GIS). Brukeren skal kunne se et kart hvor gassanlegg og rørledninger vises med symboler og tekstforklaring.

I enkelte områder er det allerede bygd ut rørledningssystemer for distribusjon av naturgass, i andre områder er det planer om utbygging. Totalt finnes det nå ca. 1700 større gassanlegg med beholdervolum over 3 000 liter, og antallet øker med ca. 300 anlegg per år.

NYTT REGISTER SKAL GI BEDRE OVERSIKT OVER REDNINGSRESSURSER

DSB leder utviklingen av et nasjonalt register som skal gi oversikt over tilgjengelige rednings- og beredskapsressurser i Norge, NARRE – Nasjonalt ressursregister for redning og beredskap.

Arbeidet skjer i samarbeid med hovedredningsentralene, politiet, brannvesenet, helsevesenet og andre aktuelle brukere av registeret.

De enkelte nød-, rednings- og beredskapsetatene bruker i dag store ressurser på å holde oversikt over kontaktinformasjon og aktuelle ressurser. Et nytt nettbasert register vil bidra til å gjøre informasjon tilgjengelig for alle, stedfestet på kart.

Ressursene som legges inn kan være alt fra redningshelikoptre, mannskaper, detaljerte oversikter over varmetelt, ovner, tepper, ledige sengeplasser, møtelokaler og relevante telefonnumre i et gitt geografisk område. Registeret skal gi riktig og relevant informasjon om alt fra brannbiler og luftambulanshelikoptre til Sivilforsvarets telt og annet utstyr. Målet er å sikre oversikten slik at ressursene kommer hurtigst mulig frem til skadestedet og dermed være med på å begrense skader og redde liv.

I 2006 ble det startet et pilotprosjekt i Hordaland for å vurdere hvordan et slikt nasjonalt ressursregister for redning og beredskap kan etableres. Pilotprosjektet skal evalueres i 2007, samtidig som det søkes utvidet til resten av landet.

Aktuelle brukere av registeret er politi, brannvesen og helsetjenesten, med særlig fokus på nødalarmingssentralene, Sivilforsvaret, Kystverket og fylkesmennene. Forsvaret, kommunal kriseberedskap og frivillige beredskaps- og redningsaktører er andre aktuelle brukere. Registeret skal også dekke behovet den sentrale krisestøtteenheten har for oversikt over rednings- og beredskapsressurser.

FOTO: SCANPIX

FORSKNING GIR SAMFUNNSSIKKERHET

En forutsetning for å ha god oversikt på samfunnssikkerhetsområdet er å ha oppdatert kunnskap og god innsikt på alle fagområder. Forskning og utredning (FoU) skal bidra til dette.

DSB har i 2006 deltatt i flere forskningsprosjekter som skal kaste lys over risikoen og sårbarheten i samfunnet.

Forskningen skal bidra til at det etableres et pålitelig grunnlag for prioriteringer, utvikles nye og effektive løsninger på konkrete problemstillinger, og legges til grunn et mer langsiktig perspektiv i kunnskapen om samfunnssikkerheten.

DSB har i løpet av 2006 bidratt til oppstarten av forskningsprogrammet Samfunnssikkerhet og risiko (SAMRISK) i regi av Norges forskningsråd. I tillegg gjennomføres et forskningsprogram for risiko og sikkerhet i transportsektoren (RISIT).

I samarbeid med Norges branntekniske laboratorium (SINTEF NBL as) ble det i 2006 gjennomført seks forskningsprosjekter. Særlig nevnes prosjekt i forhold til universell utforming av byggverk og to forskningsprosjekter relatert til branner med elektrisk årsak.

DSB bidrar finansielt og på annen måte i flere forskningsprosjekter som er relatert til klima og sårbarhet som følge av klimendringer. «Floraprojektet» i regi av Vestlandsforskning skal utvikle en metode til bruk i kommunale risiko- og sårbarhetsanalyser. DSB deltar også i et klimaprojekt (CIVILCLIM) i regi av Norges forskningsråd og EU-programmet CICEROs kartlegging av klimasårbarhet i fylker og kommuner. Norge samarbeider også med andre nordiske land, EU og OECD om forskningsprosjekter.

SATSING PÅ TILSYN

Tilsyn er et virkemiddel for å sikre at private og offentlige virksomheter ivaretar sikkerheten og følger regelverket. DSBs tilsynsvirksomhet ble intensivert i 2006, og omfatter både offentlig forvaltning, industri, elektriske anlegg, tjenesteproduksjon og produkter.

Tilsyn bidrar også til informasjons- og kunnskapsformidling om regelverket ut til virksomhetene. Denne kunnskapsoverføringen er vesentlig for å sikre at virksomhetene satser på forebyggende arbeid og har tilfredsstillende beredskap. Avvik i henhold til regelverk blir fulgt opp med hensiktsmessige tiltak.

DSBs TILSYNSOPPGAVER OMFATTER

- Departementstilsyn
- Fylkesmannstilsyn
- Elsikkerhet
- Forebyggende brannvern og nødalarmsentraler
- Produktsikkerhet – tilsyn og markedskontroller
- Farlige stoffer

Det offentlige har god grunnberedskap

I 2006 GJENNOMFØRTE DSB tilsyn med seks departementer og tre fylkesmenn. Under tilsynene undersøker DSB om aktørene har gode nok systemer og rutiner for å kunne ivareta sitt beredskapsansvar.

Konklusjonen er økt oppmerksomhet om arbeidet med samfunnssikkerhet, men at det på flere områder er et forbedringspotensial. Erfaringene viser at tilsynene bidrar til å øke bevisstheten om samfunnssikkerhet og beredskap i virksomhetene.

DEPARTEMENTSTILSYN

Et særskilt mål med DSBs tilsyn er å bidra til tilfredsstillende beredskapsarbeid innen det enkelte departements ansvarsområde. Samtidig skal DSB veilede departementene i hvordan de kan møte utfordringene på samfunnssikkerhetsområdet innen deres ansvarsområde.

Tilbakemeldinger fra departementene viser at DSBs tilsyn bidrar til økt fokus på samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid både før, under og etter selve tilsynet. I hovedsak synes departementene å arbeide godt innenfor samfunnssikkerhetsområdet, men gjennom tilsynene ble det avdekket svakheter på flere områder:

- Planverk bør forenkles og struktureres
- Samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid bør forankres i styrrende dokumenter, ledelse og organisasjon – og videreføres ut i underliggende virksomheter

- Sårbarhetskartlegginger og/eller ROS-analyser bør brukes som grunnlag for utarbeidelse av kriseplanverk, beredskapstiltak og øvelser. Departementene bør også bruke sårbarhetskartlegginger og scenarier mer bevisst som grunnlag for avklaring av roller og ansvar

I 2007 skal DSB utarbeide en revidert veileder for beredskapsarbeid på departementsnivå. Veilederen skal bidra til mer systematisk planlegging og gjennomføring av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid i departementene.

Innen utgangen av første kvartal 2007 vil DSB ha ført tilsyn med alle departementene, med unntak av Forsvarsdepartementet.

GOD BEREDSKAP HOS FYLKESMENNENE, MEN FORBEDRINGSMULIGHETER

DSB har etatsstyringsansvar for fylkesmennenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. DSBs tilsyn med tre fylkesmenn i 2006 viser at beredskapen er god, men det er forbedringspotensial innenfor de samme områdene som departementene.

Hovedtemaet for tilsynene er fylkesmennenes forebyggende arbeid, evne til å håndtere kriser, rutiner for tilsyn med kommunene og samfunnssikkerhet som del av arealplanleggingen i kommunene. DSB fastsetter også retningslinjer for fylkesmennenes tilsyn med kommunenes beredskapsarbeid.

DSB vil gjennomføre tilsyn med seks fylkesmenn i 2007.

Tilsyn med brannvesenet

BRANNVESENETS BEREDSKAP mot branner og ulykker er generelt sett god. DSBs tilsyn avdekker at utfordringene er størst for små kommuner.

DSB fører tilsyn med kommunenes plikt til å etablere og drifte et brannvesen. I 2006 ble det gjennomført 82 tilsyn med brannvesenet. Tilsynet dekket til sammen 99 kommuner. 13 av tilsynene var fellestilsyn med fylkesmannens beredskapsavdeling.

DSBs erfaring er at det som oftest er de små kommunene som har størst problemer med å følge opp kravene i lovverket. Dette skyldes blant annet at disse kommunene ikke har fulltidsstillinger i

brannvesenets ledelse og i forebyggende avdeling. Til tross for at brannvesenet er en viktig kommunal beredskapsetat konstateres det at etaten ofte ikke er særlig involvert i det samlede risiko- og sårbarhetsarbeidet i kommunene.

Kommunene bruker netto nærmere 2,2 milliarder kroner på driftsutgifter til brannvesen, og effektiv ressursutnyttelse står sentralt i DSBs tilsyn med brannvesenene. Bare en fjerdedel av landets kommuner har valgt å samarbeide om etablering og drift av brannvesenet, og i mange regioner er det fortsatt betydelig potensial for mer samarbeid på brann- og beredskapsområdet.

El-tilsyn i regionene avdekket svakheter

DSBs FEM EL-REGIONER gjennomførte i alt 621 tilsyn innen elsikkerhetsområdet.

Nettselskapenes ansvar for leverings-sikkerhet tilsier at de får høy oppmerksomhet fra DSB. I 2006 gjennomførte DSB 187 tilsyn med selskaper innenfor produksjon og distribusjon av elektrisitet. Tilsyn sikrer at sikkerheten er ivaretatt, at regelverket følges og bidrar til at oppmerksomheten rettes mot viktige områder for samfunnssikkerheten. Tilsynet har ført til økt oppmerksomhet om rutiner for vedlikehold, drift og ansvarsfordeling hos virksomhetene.

I enkelte energiverk er det fortsatt ikke avsatt tilstrekkelige ressurser til å ivareta driftssikkerhet og personsikkerhet. Økt oppmerksomhet om linjerydding de senere år har bedret situasjonen generelt, men det er fortsatt avvik.

DSB og de lokale el-tilsynene (DLE) skjerper kontrollen med installatører og elektriske anlegg. Mange feil og mangler i nye anlegg skyldes mangelfull sluttkontroll. Krav til erklæring om samsvar og dokumentasjonskrav i ny DLE-forskrift forventes å gi bedre rutiner på dette området. I 2006 behandlet el-regionene over 50 saker som gjaldt installasjonsvirksomheter. 18 virksomheter fikk varsel om tvangsmulkt, mens fem installasjonsvirksomheter ble ilagt mulkt av til dels betydelig størrelse.

I små rederier er et gjennomgående avvik og manglende dokumentasjon på utført arbeid. Vedlikehold nedprioriteres som følge av økonomi og mangelfull kunnskap om elsikkerhet. Større rederier har ofte bedre standard på anleggene enn rederier som bare har ett fartøy.

Tilsyn avdekket manglende HMS-styring i storulykkevirksomheter

RESULTATER FRA TILSYNET i 2006 og for-utgående år har avdekket at flere virksomheter har svakheter som kan relateres til manglende HMS-styring.

DSB er koordinerende myndighet for storulykkeforskriften, som er en felles forskrift for DSB, Arbeidstilsynet, Statens forurensingstilsyn (SFT), Næringslivets sikkerhetsorganisasjon (NSO) og Petroleumstilsynet. Direktivet stiller krav til myndighetenes oppfølging av disse virksomhetene. En målsetning er å sikre at samfunnet har kontroll med hvem som driver slik aktivitet, at disse blir fulgt tett opp gjennom tilsyn, og at virksomhetene kan dokumentere et godt og systematisk sikkerhetsarbeid for å redusere risiko for tredjeperson mest mulig.

I 2006 har det vært nedlagt et betydelig arbeid for å skaffe oversikt over virksomheter som er underlagt forskriften, og sørge for at disse ble informert om sine plikter i forhold til forskriftens bestemmelser. DSB

har sendt ut informasjon til lokale og regionale beredskapsmyndigheter og helse-regionene, med opplysninger om hvilke anlegg som ligger i deres områder, og om direktivets krav til samfunnets beredskap i forbindelse med slike anlegg.

I 2007 vil DSB prioritere tilsyn med virksomhetene som omfattes av storulykkeforskriften. DSB og samarbeidende myndigheter er enige om å rette en særlig oppmerksomhet mot de som tross gjentatte tilsyn ikke klarer å få til en tilfredsstillende styring av sitt arbeid på dette området, og mot virksomheter som etter en forskriftsendring i 2005 kom inn under forskriftens bestemmelser. DSB planlegger også informasjonstiltak for å få kommunene til å ta hensyn til beliggenheten av anlegg som omfattes av storulykkeforskriften i arealplanleggingen.

MARKEDSOVERVÅKNING OG -KONTROLL

Markedsovervåkning og markedskontroll skal hindre omsetning av farlige produkter. I 2006 ble flere produkter trukket tilbake etter initiativ fra DSB.

Ansvar for produktsikkerheten ligger i all hovedsak hos produsent, importør og distributør. I 2006 fokuserte DSBs tilsynsvirksomhet innen dette området på gassapparater, levende lys, utepeiser/griller, turkokeapparater, engangslightere og brannsikkerhet for leketøy. DSB behandlet også en rekke saker som førte til frivillig tilbaketrekking av produkter fra markedet.

Av elektriske produkter var det i 2006 særlig oppmerksomhet knyttet til flyttbare lamper og oljeovner. Det ble iverksatt tiltak for å fjerne ovner som ikke tilfredsstillende sikkerhets- og kvalitetskravene som stilles av DSB. 18 oljeovner har omsetningsforbud.

DSBs markedsovervåking omfatter i tillegg oppfølging av henvendelser fra de lokale el-tilsynene, medier og forbrukere, samt kommunikasjon med nordiske og andre norske produktmyndigheter. Slike henvendelser er nyttige og inngår i grunnlaget for prioritering av tilsyn og markedskontroller.

I EU/EØS er det etablert et system, Rapex, som skal ivareta hurtig informasjon om farlige og potensielt farlige produkter i Europa. DSB er nasjonal kontaktmyndighet for Rapex. Hensikten med meldesystemet er å utveksle informasjon mellom land slik at nasjonale myndigheter kan iverksette tiltak for å begrense forekomsten av farlige produkter i markedet.

FOREBYGGE

DSB skal være en pådriver og koordinator i forebyggende arbeid for å redusere risiko for tap av liv og skade på helse, miljø og materielle verdier. Vi skal arbeide for at alle tar ansvar, både det offentlige, næringslivet og hver enkelt – for å sikre et trygt og robust samfunn.

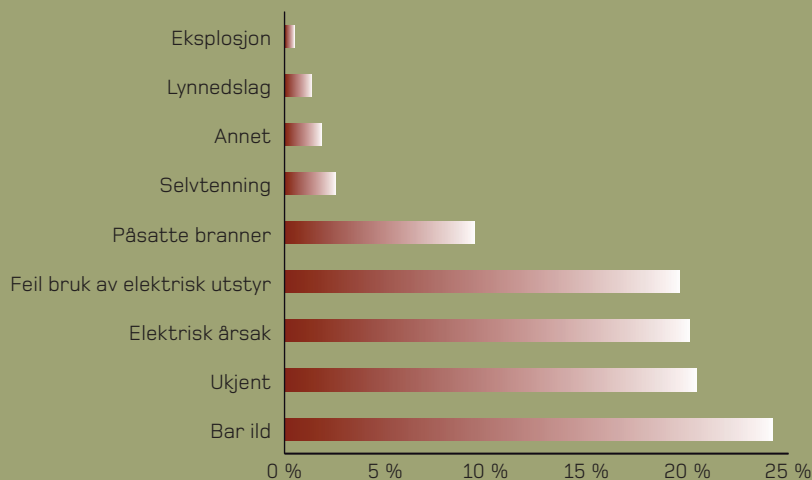
AKTIVITETER/MILEPÆLER 2006

- DSB utførte undersøkelse om befolkningsgrupper og risiko for boligbrann
- Kampanjene Aksjon boligbrann og Brannvernuka gjennomføres årlig
- «Nullfeilprosjektet» startet opp. Målet med prosjektet er å redusere feil ved nye elektriske anlegg
- Ny forskrift for elektromedisinsk utstyr trådte i kraft 1. januar 2006
- DSB fastsatte ny forskrift om opplysningsplikt ved salg og markedsføring av elektrisk materiell til forbruker. Forskriften trådte i kraft 1. juli
- Ny forskrift for de lokale el-tilsynene (DLE) har vært på høring, og skal etter planen tre i kraft sommeren 2007.
- DSB skjerpet kravene til sikring av eksplosivlager
- En arbeidsgruppe ledet av DSB la høsten 2006 frem anbefaling om tiltak for å få ned skadene ved bruk av fyrverkeri
- Forslag til ny forskrift om forvaltningen knyttet til håndtering av farlige stoffer oversendt Justis- og politidepartementet 11. desember
- DSB arrangerte 14. og 15. november konferansen «Sikker bruk av gass» i samarbeid med Norsk Gassenter. Konferansen ble holdt i Tønsberg og samlet ca. 220 deltagere

DSBs ROLLE OG ANSVAR

- Ved hjelp av ulike virkemidler driver DSB forebyggende arbeid innen sektorområder som brannvern, el-sikkerhet, farlige stoffer og vern mot naturkatastrofer
- DSB forvalter lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlige stoffer
- DSB forvalter lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester
- DSB lager veiledere og tilbyr kompetanseheving for kommuner og fylkesmenn
- DSB skal gjennom fylkesmennene se til at samfunnsikkerheten ivaretas i kommunenes arealplanlegging

ÅRSAKER TIL BOLIGBRANN I 2006

INTERNASJONALT

- DSB deltar i EU-samarbeid om prosjektet Best Practice Market Surveillance Techniques. Målet er en felles europeisk tilnærming innen informasjon om og markeds kontroll knyttet til farlige produkter

GODT BRANNVERN SPARER LIV

Forebyggende brannvern reduserer tap av liv og materielle verdier som følge av brann. En av DSBs oppgaver er å legge til rette for brannvernarbeid i kommunene. I 2006 var brannsikkerheten i pleie- og omsorgssektoren et satsingsområde.

DSB skal tilrettelegge for at forebyggende brannvernarbeid blir vektlagt. Forebyggende brannvern er bruk av virkemidler og tiltak som hindrer at brann oppstår, stanser branntilløp og forsinkes brannutviklingen, samt iverksetting av tiltak som redder liv, helse og materielle verdier.

Både regelverksutvikling, markedskontroll/-overvåking av produkter, tilsynsvirksomhet og etterforskning av branner er viktige virkemidler for myndighetene. Gjennom forskning og utvikling vil nye virkemidler og tiltak kunne etableres. Generell informasjonsvirksomhet overfor publikum, og informasjon i forhold til særlige målgrupper er avgjørende for å utvikle gode holdninger og forebyggende atferd hos befolkningen.

De lokale el-tilsynene og de kommunale/interkommunale brannvesenene er meget sentrale i det forebyggende brannvernarbeidet.

DSB ferdigstilte i desember 2006 et innspill til Stortingsmelding om forebyggende brannvern og beredskap mot brann. Justis- og politidepartementet vil fremme denne stortingsmeldingen høsten 2007.

BRANNSIKKERHETEN I PLEIE- OG OMSORGSSEKTOREN

Tall for antall omkomne i de ulike aldersgruppene sett i sammenheng med befolkningens alderssammensetning, viser en svært uheldig utvikling. Aldersgruppen 90 år og eldre har en høy forekomst av antall omkomne i brann. Antallet omkomne i denne aldersgruppen har økt de siste årene. Det er lik utvikling for menn og kvinner. For befolkningen generelt er risikoen stabil eller synkende, mens den for aldersgruppen over 60 er økende.

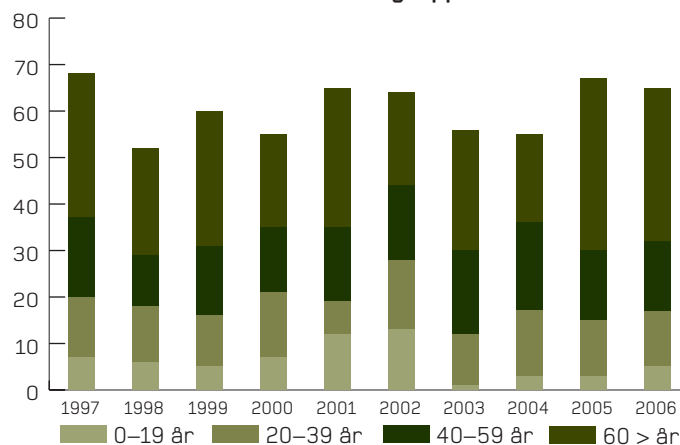
En rekke pleie- og omsorgstjenester har gått fra å være institusjonaliserte til å bli boligbaserte. Fra begynnelsen av 1990-tallet har kommunene bygget tilpassede boliger for orienterings- og bevegelseshemmede. Antallet omsorgsboliger økte med om lag 20 000 fra 1997 til 2005. DSBs omsorgsboligprosjekt i 2003 viste at hele 78 prosent av boligene til omsorgsformål ble oppført som vanlige boliger. I slike boliger forutsettes det at beboer kjenner rømningsveiene og kan bringe seg selv i sikkerhet.

Eldre er særlig utsatt fordi de av ulike grunner selv kan forårsake brann. Ved en brann vil de kunne reagere for sent på faresignalene, eller de vil kunne ha vanskeligheter med å ta seg ut i tide ved egen hjelp. Nedenfor er nevnt forebyggende tiltak som

DSB mener bør vurderes i lys av boligbaserte pleie- og omsorgstjenester.

- Bruk av brannhemmende materiale under bygging og innredning av boliger
- Kontroll og sikring av elektriske anlegg og elektriske produkter
- Bruk av brannhemmende produkter så langt det er mulig
- Sørg for boligvarslingsanlegg, eventuelt med varsling til godkjent alarmmottak
- Installere automatiske brannslukkesystemer
- Gi opplæring til omsorgspersonell i risiko- og sårbarhetsanalyser og generelle forebyggende og begrensende tiltak
- Gjennomføre jevnlig øvelser
- Flytte beboere dersom boligen ikke kan tilfredsstille behovet for sikkerhet
- Informere beboer/pårørende om risiko og tiltak for forebyggende brannvern
- Vaktpersonale i bygninger hvor det er flere omsorgsboliger

Omkomne i brann etter aldersgruppe 1997–2006

«Si meg hvor du bor...»

På oppdrag fra DSB har Experian AS startet analyser av ulike befolkningsgruppers brannhistorikk. Målet er å avdekke forskjeller i boligbrannrisiko i forhold til befolkningsgrupper uttrykt gjennom kategoriseringsmetoden Mosaic. Fem års boligbrannstatistikk er analysert, både totalt og i forhold til ulike årsaker og hvor brannen startet. Boligadresse er nøkkelparameter, og over 8.000 branner ble kategorisert ut fra dette. DSBs brannstatistikk kobles deretter mot en rekke datakilder som Statistisk sentralbyrå (SSB), Mosaic-data, Statens kartverk og Eiendomsregisteret.

Analysen viser at de siste fem år har følgende fire befolkningstyper (beskrevet med typiske kjennetegn) vært overrepresentert i boligbranner:

- Unge, single, velutdannede, urbane, motebevisste, som leier i eldre bygårder i de største byene
- Eldre, single med lav inntekt, som bor tett men ikke urbant i boliger (eldre blokk/rekkehuis) fra før 1920
- Veletablerte med barn og middels inntekt, som bor i byer og forsteder i ene-/to-mannsbolig fra 1960-90, gjerne i rolige villastrøk
- Eldre (55+) med lav utdanning og inntekt, i eneboliger på landet

Undersøkelsen viser at det også er en sterk sammenheng mellom risiko og «interesse for brannvern». De to førstnevnte gruppene er også de som ikke har montert røykvarsler, og de tre førstnevnte er de gruppene der røykvarsler ikke fungerte ved brann.

Brannstatistikk

Antall omkomne holder seg på et stabilt nivå, men var i 2006 noe over snittet de siste fem år. Totalt omkom 65 personer i 57 dødsbranner i løpet av 2006. Dette er en person mindre enn året før. Av de omkomne var 36 menn, 27 kvinner og 2 barn. Av disse omkom 48 i boligbranner. Stadig flere eldre dør i brann. 43 prosent av de omkomne i 2006 er over 67 år. DSB har pr. 16. mars 2007 mottatt brannårsak for 31 av de 57 dødsbrannene. Det vil ennå ta noe tid før alle brannene er ferdig etterforsket og årsakene er endelig fastslått.

Aksjon boligbrann

Den årlige kampanjen Aksjon boligbrann ble innledet med Røykvarslerdagen 1. desember. Målet for Aksjon boligbrann er å sette fokus på brannsikkerhet i privatboliger, og 30-40 000 husstander fikk i løpet av aksjonsperioden besøk av brannvesen, feiervesen og/eller lokale el-tilsyn. Det ble utarbeidet informasjonsmaterieill til kampanjen i et opplag på 70 000. Nytt av året var at større norske bedrifter (som Statoil, Borregaard og Norske Skog) fikk informasjonsmaterieillet og hadde egne arrangementer lokalt i bedriftene. Aksjon boligbrann er et samarbeid mellom DSB, Norsk brannvernforening, Gjensidige, kommunale og interkommunale brannvesen og de lokale el-tilsynene (DLE).

Storbrannen på Vik torg

Storbrannen på Vik torg i Hole kommune i juli 2006 er et eksempel på manglende brannsikkerhet i pleie- og omsorgsboliger. Vik Torg inneholdt flere forretninger og 12 kommunale omsorgsleiligheter i 3. etasje. De materielle tapene ble anslått til minst 60 millioner kroner. Kun flaks førte til at ingen omkom i denne brannen. Det var ikke foretatt en samlet vurdering av bygnings totale brannsikkerhet. Spesielt for de 12 omsorgsboligene burde det vært stilt krav til hvilke beboere som kunne flytte inn i og bo i boligene. Det forelå ingen rutiner for dette.

Universell utforming

Det er et mål at produkter, bygg, uteområder og transportmidler skal være tilgjengelige for alle mennesker, uten spesielle tilpasninger eller hjelpemidler. Det må både tas hensyn til menneskets alder og funksjonsevne. DSB presiserer at tilgjengelighet ikke bare handler om å komme seg inn i en bygning. Ved brann og rømning er det viktigste å kunne komme seg ut eller til et sikkert sted.

FOTO: ROY LARSEN, BRANNMANNEN

Lærer hjemmetjenesten brannvern

ET NYTT ELEKTRONISK UNDERVISNINGSSOPPLEGG skal gi ansatte i hjemmetjenesten opplæring i brannvern, slik at de kan forebygge branner hos hjemmeboende eldre og personer med nedsatt funksjonsevne. Undervisningsopplegget er utarbeidet av DSB, Sosial- og helsedirektoratet og Norsk brannvernforening, og ble distribuert via internett og gratis cd-rom til alle kommunene i januar 2006.

Det nye undervisningsopplegget inneholder praktiske råd om hvordan hjemmetjenesten kan forebygge branner hos hjemmeboende eldre og personer med nedsatt funksjonsevne. I tillegg får ansatte i hjemmetjenesten lære om vanlige brannårsaker, enkel brannteori, rømning, varsling og slokking. Undervisningsopplegget er lagt opp slik at hjemmetjenesten kan gjennomføre opplæringen selv, men det anbefales at man organiserer opplæringen i nært samarbeid med det kommunale brannvesenet.

Evaluering av undervisningsopplegget viser at kommunene er fornøyd med innhold, utforming, brukervennlighet og nytteverdi.

Ny veileder

DSB publiserte i årsskiftet 2006/2007 en veileder for brann- og feiervesenet som skal gi saksbehandlingsstøtte ved myndighetsutøvelse. DSB tok i 2005 initiativ til en nasjonal dugnad fordi myndighetsutøvelsen i senere år har blitt en utfordrende og viktig oppgave for landets brann- og feiervesen. Målet med veiledningen er å øke kvaliteten på tilsynsarbeidet gjennom å sikre korrekt, systematisk, enhetlig og forutsigbar myndighets-

forvaltning. Veiledningen innebærer ingen endringer i forhold til brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter.

I tillegg til at veilederen benyttes av brann- og feiervesen ved tilsyn, vil den også være nyttig for blant annet eiere, forvaltere og virksomheter. Her vil det fremgå hvilke krav det stilles til brann- og feiervesenets arbeid og dermed hva man kan forvente som mottaker av tilsyn.

Kostbare branner i Norge

EN RAPPORT FRA DSB viser at Norge har færre boligbranner og brannomkomne enn våre naboland. Derimot er brannskadeerstatningene klart høyest i Norge. Hovedårsakene er at vi har flere og større hus, mer elektrisk oppvarming og spredt bosetning, som gir lengre utrykningstid.

DSB fører statistikk for å følge skadeutviklingen i Norge. Statistikken er basert på rapporter fra kommunale brannvesen og andre virksomheter innenfor DSBs forvaltningsområde, samt politiet. I tillegg føres statistikk over materielle tap av Finansnæringsens hovedorganisasjon.

Prosjektet «Brannskadeutviklingen i Norge sammenlignet med andre nordiske land - årsaker til forskjeller», er et samarbeid mellom DSB, Statens bygningstekniske etat, forsikringsbransjen og SINTEF NBL as. Prosjektet konkluderer med at de høye skadeutbetalingene til boligbranner i Norge hovedsakelig skyldes andre forhold enn de rent branntekniske;

- større gjennomsnittlig boligareal
- vesentlig høyere andel eneboliger
- større andel boliger med kjeller
- større verdier i boligene, blant annet grunnet god kjøpekraft
- klart høyest andel av elektrisitet som energikilde til boligoppvarming, noe som forårsaker mange og relativt sett dyre branner med elektrisk årsak
- svært gode forsikringsordninger, som gir dyrere forsikringsoppgjør
- svært spredt bosetting, som gir lengre utrykningstider

Prosjektet videreføres i 2007 og vil ta for seg tiltak for å redusere omfanget og konsekvensene av boligbranner med elektrisk årsak.

BEDRE EL-SIKKERHET SKAL GI FÆRRE BRANNER

Feil i elektriske anlegg og elektrisk utstyr kan føre til brann. DSB har forvaltningsansvar for elsikkerheten i hele verdikjeden – fra produksjon, distribusjon og bruk av elektrisk utstyr på arbeid eller hjemme. I 2006 sendte DSB en ny forskrift til høring. Målet er å bedre el-sikkerheten.

Justis- og politidepartementet besluttet i 2005 at Det lokale elektrisitetstilsyn (DLE) i hovedsak skal videreføres i den form det har, men at DSBs kontroll og oppfølging skulle skje tettere enn tidligere. I en ny forskrift sendt på høring i 2006 foreslås det at de lokale el-tilsynene blir underlagt sterkere styring og oppfølging fra DSB. Økt standardisering, tydeligere roller og muligheter for sanksjoner er blant de viktigste endringene i forslaget.

I følge forskriften skal DLEs oppgaver i hovedsak være de samme som tidligere, men DLEs rolle som et uavhengig og objektivt kontroll- og tilsynsorgan er ytterligere understreket og styrket. Dette gjøres blant annet gjennom å stille krav om at DLE skiller klarere ut fra nettselskapenes øvrige virksomhet, og med egne regnskaper.

Gjennom endringer i Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr (tilsynsloven) og ny forskrift om DLE, pålegges nettselskapene å gi DLE tilstrekkelige ressurser til å gjøre forutsatte oppgaver. DSB får sanksjonsmuligheter overfor nettselskaper som ikke etterlever disse kravene. Hensikten med den nye forskriften er også å standardisere DLEs tilsynsaktivitet, blant annet for å sikre lik praksis i utførelsen av tilsynene. Som en del av den nye forskriften, har DSB startet arbeidet med en elektronisk veileder på nettet - en "DLE-håndbok". Etter planen skal forskriften tre i kraft 1. juli 2007.

Det lokale el-tilsyn (DLE)

Alle nettselskaper er pålagt å føre tilsyn med det elektriske anlegget i boliger/bygninger i sitt område. Dette arbeidet utføres av det lokale elektrisitetstilsynet (DLE), som disponerer ca 350 årsverk på landsbasis. DLE ligger administrativt under det enkelte nettselskap, men faglig er DLEene underlagt DSB. Det er fem regioner for el-tilsyn. DLEene skal blant annet årlig gjennomføre tilsyn med fem prosent av boligene i Norge, for å avdekke eventuelle feil og mangler på elektriske anlegg.

Nullfeilprosjektet

Halvparten av alle branner med elektrisk årsak skyldes tekniske feil, enten fordi en hobbyelektriker har vært på ferde, eller fordi installatørene ikke har gjort jobben i samsvar med forskriftene.

DSBs tilsynsrapport for år 2000 viser at det var feil ved 43 prosent av alle kontrollerte elektriske anlegg. Tilsynsrapporten fire år senere viser at situasjonen i enkelte tilfeller var forverret. Noen av feilene var så alvorlige at anleggene var direkte brann- eller berøringsfarlige. For å redusere antall feil ved elektriske installasjoner i nye anlegg, har DSB sammen med DLE, Foreningen for EL- og IT-bedriftene (NELFO) og Energibedriftenes landsforening (EBL) opprettet «Nullfeilprosjektet». Målet er at andelen feil skal reduseres, gjennom strengere krav og økt kontroll i slutføringen av arbeidet.

Ny opplysningsplikt

DSB arbeider for at forbrukere får nødvendig informasjon ved kjøp av elektrisk materiell. Feilmontering og gal bruk av el-materiell kan føre til store skader. Sommeren 2006 fastsatte DSB en ny forskrift om opplysningsplikt ved salg og markedsføring av elektrisk materiell til forbruker.

Forskriften retter seg mot den som selger og markedsfører elektrisk materiell som skal inngå i den faste installasjonen i et elektrisk anlegg og utstyr. Informasjonen som skal gis er «Kan kun installeres av en registrert installasjonsvirksomhet», og det skal være tydelig merket enten på, i eller i nærheten av det aktuelle produktet.

Til forskriften er det utarbeidet en veileder og en enkel informasjonsbrosjyre.

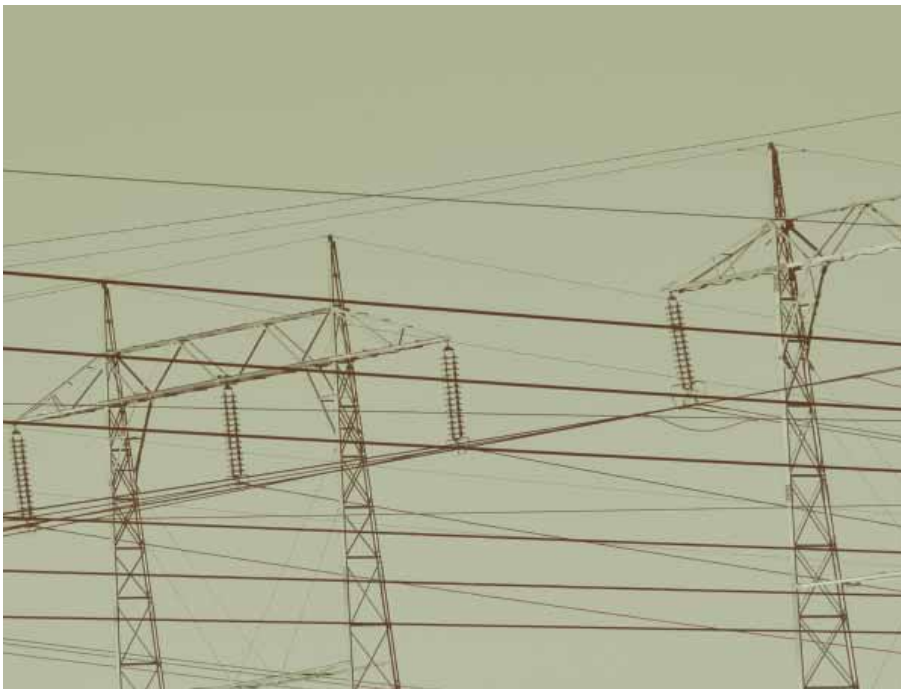

FOTO: PAAL-ANDRÉ SCHWITAL

MER FARLIG GODS OVER GRENSENE

Mengden transport av farlig gods øker. DSB jobber aktivt for at transport av farlig gods til enhver tid foregår på en sikker måte, blant annet gjennom kontinuerlig samarbeid om internasjonalt regelverk.

Det internasjonale regelverket for transport av farlig gods revideres annet hvert år. Dette er en omfattende, kompleks og tidkrevende prosess. DSB jobber allerede med 2009-utgaven av regelverket.

DSB har tett dialog med næringslivet for å sikre at det internasjonale regelverket også tar hensyn til norske behov, blant annet vårt spesielle klima. Regelverket gjelder som følge av EUs direktiv på området også for innenlands transport.

ENDRINGER I REGELVERKENE FOR TRANSPORT AV FARLIG GODS (FRA 2007):

- Endrede krav til kompetansebevis medfører at flere sjåførere omfattes av kravet
- Nye bestemmelser om forbud mot parkering i boligområder
- Lengre overgangsbestemmelser for eldre tankkjøretøy med diesel, parafin og fyringsolje
- Strengere krav til brannfasthet for innfesting av de oransje skiltene
- Oppretting av «tanklogg» med dokumentasjon
- Krav om fartsbegrensere på kjøretøy mindre enn 3500 kg som skal transportere farlig gods
- Nye bestemmelser om transport av pasientprøver
- Bestemmelser om transport av dyrekadavre
- Justering av bestemmelsene for transport av medisinsk eller klinisk avfall
- Justering av bestemmelsene for konstruksjon, prøving og transport av aerosolbeholdere
- Innføring av et enhetlig system for klassifisering og merking av tunneler som er pålagt restriksjoner for transport av farlig gods
- Innføring av nye faresedler for organiske peroksider
- Endrede krav om oppføring av mottakers navn i transportdokumentet ved «distribusjonstransporter»

FNs KLASSE FOR FARLIG GODS:

- Klasse 1 Eksplosive stoffer og gjenstander
- Klasse 2 Gasser
- Klasse 3 Brannfarlige væsker
- Klasse 4.1 Brannfarlige faste stoffer
- Klasse 4.2 Selvantennende stoffer
- Klasse 4.3 Stoffer som utvikler brennbare gasser i kontakt med vann
- Klasse 5.1 Oksiderende stoffer
- Klasse 5.2 Organiske peroksider
- Klasse 6.1 Giftige stoffer
- Klasse 6.2 Infeksjonsfremmende stoffer
- Klasse 7 Radioaktive stoffer
- Klasse 8 Etsende stoffer
- Klasse 9 Forskjellige farlige stoffer og gjenstander

Farlig gods er en fellesbetegnelse på kjemikalier, stoffer, stoffblandinger, produkter, artikler og gjenstander som har slike egenskaper at de representerer en fare for mennesker, miljø og materielle verdier ved et akutt uhell.

FARLIGE FORBRUKERTJENESTER

Forbrukerne tilbys stadig flere risikofylte tjenester som i verste fall kan medføre fare for alvorlige personskader.

Nå retter DSB fokus på tilbydernes aktsomhetsplikt gjennom en ny veileder for risikoanalyse.

Tilbyderne av forbrukertjenester som rafting og fjellklatring har plikt til å kartlegge farer og vurdere risiko ved tjenestene sine. De skal også ha planer og tiltak for å redusere risikoen for forbrukerne.

Forbrukertjenester er regulert i produktkontrollloven og tilhører DSBs forvaltningsområde. DSB mener at sikkerheten i mange tilfeller ikke er god nok, og at tilbydernes aktsomhetsplikt i henhold til produktkontrollloven dermed ikke ivaretas fullt ut. DSB mener også at krav i forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid, er mangelfullt ivarettatt.

For å hjelpe tilbyderne til å forebygge alvorlige ulykker og personskader, utarbeider nå DSB en veileder for risikoanalyse. Veilederen vil dekke prinsipielle forhold ved forbrukertjenester som hesteridning, fjellklatring og -vandring, brevandring, rafting og lignende aktiviteter.

FOTO: SAMFOTO

ANBEFALER FORBUD MOT RAKETTER

Ved nyttårsfeiringen 2005-2006 ble 153 personer skadd av fyrverkeri. En arbeidsgruppe ledet av DSB foreslår å forby handel med og bruk av raketter for å gjøre nyttårsfeiringen tryggere. DSB oversendte rapport med forslag til tiltak til Justis- og politidepartementet i september 2006.

DSB anbefaler et forbud mot omsetning og bruk av raketter, det vil si fyrverkeri med styrepinne. Raketter brukes ofte feil og er overrepresentert i skadestatistikken. Det ble også anbefalt at det blir forbudt å markedsføre og bruke fyrverkeri som ser ut som leketøy. Videre anbefalte DSB å heve aldersgrensen for kjøp og bruk av effektbatterier til 20 år, fordi disse kan inneholde opp til 1000 gram eksplosiver. Rapporten pekte også på de store utfordringene samfunnet har i forhold til å endre befolkningens holdninger til risikoen forbundet med alkohol og fyrverkeri.

Det er store variasjoner i bruk av fyrverkeri i kommune-Norge. DSB anbefaler at den enkelte kommune får fullmakt til å forby handel og bruk av fyrverkeri.

Mindre alvorlige tilfeller av uvettig bruk av fyrverkeri bør avkriminaliseres og i stedet avgjøres ved utskrivning av høye, standardiserte gebyrer. Uvettig bruk som fører til skadeverk, og som setter andres liv eller helse i fare, må fortsatt avgjøres av politi og påtalemyndighet.

For å øke sikkerheten rundt handelen med fyrverkeri, innførte DSB i 2006 strengere krav til handelslokaler, herunder forbud mot fyrverkeri i kjøpesentre og nær bensinstasjoner.

Tall for nyttårsfeiringen 2006/2007 viste at 128 personer ble skadd som følge av bruk av fyrverkeri. Dette er 25 personer færre enn året før, men et uakseptabelt høyt antall skadde.

FOTO: SCANPIX

KRAV TIL LAGRING AV EKSPLOSIVER

DSB jobber aktivt for å unngå at eksplosiver kommer på avveie eller i urette hender og for å unngå uhell ved ulovlig bruk.

I 2006 skjerpet derfor DSB kravet til sikring av eksplosivlagre ved at eldre lagre måtte oppgraderes innen 1. januar 2007.

Norges topografi gjør at eksplosiver for mange er et «vanlig arbeidsredskap». Derfor er det viktig å balansere hensynet til sikkerhet mot bygg- og anleggsbransjens behov for bruk av eksplosiver i sitt daglige virke.

De nye kravene innebærer et skille mellom store og små eksplosivlagre. Lagre over 250 kg må ha alarm, mens de under skal kontrolleres daglig. DSB vurderer nå å innføre alarmkravet også for lagre under 250 kg.

Eksplosiver er strengt regulert, og krever tillatelser for enhver håndteringsform. DSB, kommunen og politiet har et delt ansvar for å gi tillatelser. Kommunen gir tillatelser til oppbevaring av eksplosiver under 250 kg, mens DSB gir tillatelser over 250 kg. Politiet gir tillatelse til erverv, det vil si kjøp av eksplosiver. DSB vurderer å endre dagens ordning slik at alle tillatelser til oppbevaring gis av DSB. Det vil gi bedre kontroll og totaloversikt over lagrene. DSB ønsker å bruke brannvesenet til å føre tilsyn med lagrene.

BEREDSKAP

For å øke evnen til å håndtere kriser lokalt og nasjonalt, arbeider DSB systematisk med å forbedre myndighetenes evne til å mestre større hendelser og kriser. Sammen med andre forbereder vi oss på hva som kan skje, lager beredskapsplaner og gir opplæring. Alt dette for å sette hver enkelt i stand til å ta sitt ansvar best mulig.

AKTIVITETER/MILEPÆLER 2006

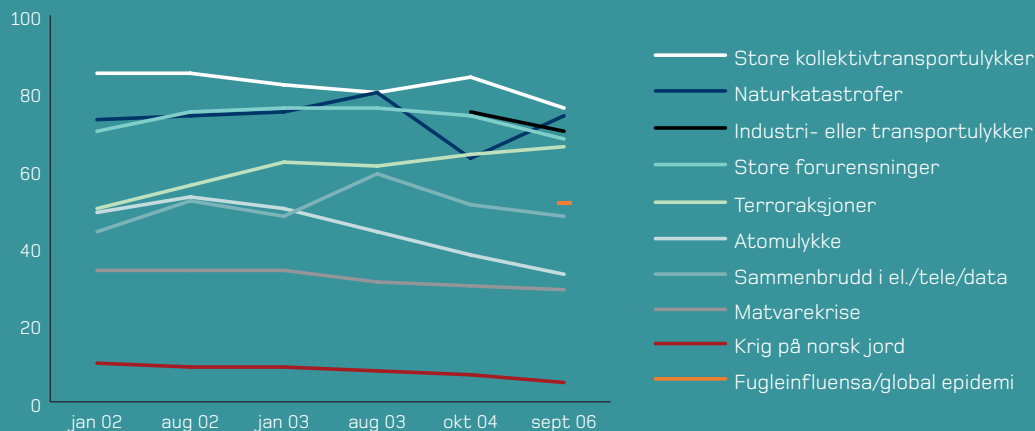
- DSB arrangerte 35 øvelser for offentlige virksomheter
- Statens skogbrannhelikopter, som administreres av DSB, hadde 110 flytimer for å bistå kommunale brannvesen ved branner
- 851 kursdeltakere deltok på kurs ved Nasjonalt utdanningssenter for samfunnssikkerhet og beredskap (NUSB)
- Årets nasjonale sårbarhets- og beredskapsrapport (NSBR) satte fokus på store fjellskred
- Nasjonal øvingskonferanse for departementer og etater ble arrangert av DSB for første gang i april 2006.

INTERNASJONALT

- I 2006 ble DSB nasjonalt kontaktpunkt for FNs arbeidsgruppe for reduksjon av naturkatastrofer (ISDR)
- Fra 2006 overtok DSB rollen som nasjonalt kontaktpunkt overfor EU og NATOs sivile krisekoordineringsentre.

UTVIKLING I KRISEOPPFATNING

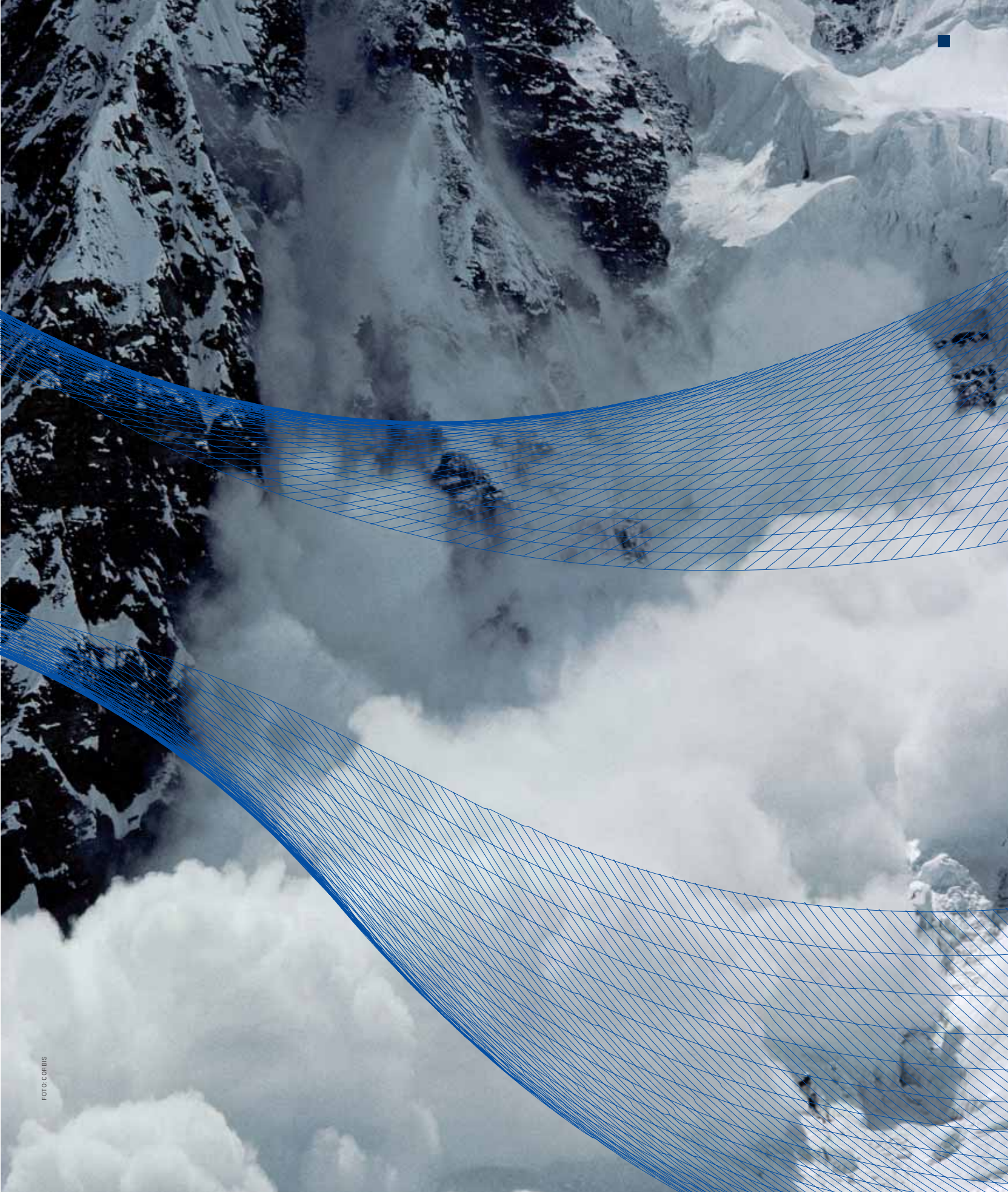
- Andel av befolkningen som mener det er en stor eller en viss sannsynlighet for at ulike typer kriser kan inntreffe de neste 5-10 årene

KILDE: BEREDSKAPS-
BAROMETERET 2006

DSBs ROLLE OG ANSVAR

- DSB forvalter regelverk for beredskap gjennom sivilforsvarsloven
- DSB har gjennom Sivilforsvaret en forsterkningsressurs, som kan stille på kort varsel ved ulykker og andre alvorlige hendelser
- DSB arbeider for å øke kompetansen om beredskap
- Årlig gjennomføres en rekke øvelser for departementene/regjeringen, fylkesmannen og kommunene. DSB utvikler en nasjonal katalog for sivile krisehåndteringsøvelser som viser planlagte samvirkeøvelser i et to-tre års perspektiv
- DSB koordinerer den sivile deltakelsen i NATOs årlige øvelse Crisis Management Exercise (CMX) og arrangerer den årlige Sivile nasjonale øvelsen (SNØ)
- DSB er nasjonalt kontaktpunkt for Norges nasjonale beredskapsplanverk, tilpasset NATO (Sivilt beredskapssystem -SBS)

ØVELSE OSLO GA NYTTIGE ERFARINGER

I løpet av 30 timer den 17. og 18. oktober øvde mer enn 3000 mennesker og flere titalls virksomheter i Oslo sentrum. Totalt over 6000 var berørt i planleggingen og avviklingen av øvelsen. Målet var å teste samfunnets evne til å håndtere en omfattende katastrofe.

Scenarioet for øvelsen bygger på en rapport DSB utarbeidet etter terrorangrepet i Madrid i 2004. Rapporten tar for seg det norske rednings- og beredskapsapparatets evne til å håndtere en tilsvarende alvorlig hendelse dersom den hadde skjedd her i landet.

For første gang deltok alle sentrale aktører samtidig i en øvelse, fra det operative redningsapparatet, til kommunen, fylket, departementet og regjeringen. Justisminister Knut Storberget oppsøkte flere av skadestedene og deltok i øvelsen.

DSB I LEDELSEN

På vegne av Justis- og politidepartementet ledet DSB planleggingen og gjennomføringen av øvelsen, i tett samarbeid med en rekke andre aktører.

Den sentrale øvelsesledelsen ble ledet av DSBs direktør Jon A. Lea, og besto ellers av representanter fra Politidirektoratet, Sosial- og helsedirektoratet, Fylkesmannen i Oslo og Akershus og Oslo kommune. Arbeidet med å planlegge, koordinere og gjennomføre øvelsen startet allerede i 2005, og omfattet utvikling av scenarier, dreiebok, sikkerhetsaspekter og mediespillet under øvelsen.

FOKUS PÅ INFORMASJONSFLYTEN

Mye av fokuset under Øvelse Oslo var på samspill. Under øvelsen ble det lagt stor vekt på at alle beslutningstakere skulle få testet sine informasjonsstrategier og -rutiner.

Med over 500 som spilte journalister,

egen internettside og NRK som deltok i spillet, fikk deltakerne virkelig testet informasjonsutfordringene som oppstår under en krise. NRK sendte kontinuerlig på en lukket kanal fra de tre skadestedene den første dagen. Disse sendingene var tilgjengelig for alle som deltok i øvelsen. Justis- og politidepartementet, med justisministeren i spissen, måtte innkalle til flere pressekonferanser med et stort medieoppbud.

BEHOV FOR BEDRE INFORMASJON

Evalueringsrapporten etter Øvelse Oslo konkluderer med at det er positiv vilje og god evne til felles innsats, men at informasjonsutvekslingen må bli bedre. Under øvelsen ble det tidlig etablert faste rutiner for statusrapportering mellom operativt, taktisk og strategisk nivå, men informasjonsdelingen ble allikevel mangelfull og uklar.

Informasjonsdeling mellom nødetatene er avgjørende for å ivareta sikkerheten. Strategiske beslutningstakere er avhengige av god og oppdatert informasjon som grunnlag for beslutninger. Sam-

tidig må alle som har en rolle i krisehåndteringen, anerkjenne at mediene har et informasjonskrav og -behov.

Befolkningen har også et behov for tydelig nasjonalt lederskap i en vanskelig situasjon. For at departementene skal kunne gi denne informasjonen, må alle som har en rolle i krisehåndteringen sørge for god informasjonsflyt.

Beredskapen svekkes uten øvelser

En beredskap som ikke øves, er tilnærmet verdiløs. Ved øvelser avdekkes forbedringspunkter i både kriseplanverk og organisering av beredskapen.

DSB øvde 35 offentlige virksomheter i 2006, alt fra kommuner, fylkesmenn og direktorater til departement og statsråder. Øvelsene avdekket at forståelsen for roller, ansvar og informasjonsutfordringene i kriser må bli bedre.

NASJONALT UTDANNINGSSENTER FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP

Nasjonalt utdanningscenter for samfunnsikkerhet og beredskap (NUSB) er den sentrale utdanningsinstitusjon for sivil beredskap. NUSB har som overordnet mål å bidra til kompetanseheving innen samfunnsikkerhet og beredskap lokalt, regionalt og sentralt. I 2006 hadde NUSB 851 kursdeltakere med vel 3200 kursdøgn.

NUSB er underlagt DSB, og er lokalisert i Heggedal utenfor Asker i Akershus fylke.

HVA ER EN ØVELSE?

En øvelse er en simulering av en tenkt hendelse. Det er flere grunner til å øve. Man skal teste kriseplanenes holdbarhet. Videre skal man øve for å øke kompetansen på krisehåndtering, slik at de som øves står bedre rustet hvis en reell hendelse inntreffer. Man skal teste om kriseplanens rutiner og prosedyrer holder mål, og ikke minst, teste samspillet mellom aktører som har etatsansvar for å håndtere en øvelse.

ULIKE ØVELSESMODELLER

Valg av øvingsmodell avhenger av hensikten med øvelsen, tid som settes av til planlegging, og ressurser som man har til rådighet. Det finnes i hovedsak tre øvingsmodeller, der flere kan kombineres:

1. Diskusjonsbasert øvelse, som er en diskusjon av planverket basert på et scenario. Øvelsene er ofte korte, og målet er å øke bevisstheten rundt planverket.
2. Skrivebordsøvelse, som er en simulering av en realistisk hendelse der deltakerne diskuterer hendelsene i et lukket rom. Fokus er på beslutninger, kommunikasjon og koordinering mellom én eller flere grupper. Målet er å vurdere planverkets svakheter og styrker, og finne forbedringspunkter.
3. Spilløvelse, som er en reell gjennomgang basert på en simulert, realistisk hendelse der planverket brukes. Målet er å teste logistikk, kommunikasjon og fysiske muligheter og begrensninger. Spilløvelse gir den mest realistiske følelsen av hvordan det er å håndtere en krise.

FOTO: ANITA ANDERSEN

RETTER SØKELYSET MOT NATURUTLØSTE HENDELSER

Klimaendringer har lenge vært et aktuelt tema både nasjonalt og internasjonalt. Tidligere har diskusjonen dreid seg om hvorvidt vi kan forvente klimaendringer eller ikke, og hva som kan være årsaken. Nå er fokuset når, og i hvilket omfang klimaendringene vil komme.

Forbereder Norge på klimaendringer

I 2006 HAR DSB FOKUSERT på hvordan samfunnssikkerhet og beredskap på lokalt og regionalt nivå kan tilpasses forventede klimaendringer. DSB samarbeider med forskere og myndigheter både lokalt, nasjonalt og internasjonalt for å øke kunnskapen om fremtidens klimautfordringer.

Nå skal DSB identifisere områder der vi mangler viktig kunnskap:

- Hvilke regioner og lokalsamfunn vil rammes hardest i Norge?
- Hvordan vil naturgitt, samfunnsmessig og institusjonell sårbarhet slå ut lokalt?
- Hvilke sektorer og næringsvirksomheter vil bli mest berørt?
- Hvordan kan vi begrense sårbarheten og forebygge skader?

Gjennom arbeidet skal DSB også bidra til å omsette forskningsresultater på området til praktiske handlinger, slik at kommunene kan bruke kunnskapen i arealplanleggingen. DSB ønsker å gi myndigheter på alle nivåer et godt beslutningsgrunnlag for å gjennomføre tiltak som kan begrense konsekvensene av klimaendringer på lang sikt. I løpet av 2007 vil DSB arbeide med kunnskapsoversikter der funn fra ulike prosjekter vil publiseres fortløpende, og gjøres tilgjengelig for beslutningstakere på alle nivåer.

Kommuneundersøkelsen 2006

DSB gjennomfører årlig en undersøkelse om status for samfunnssikkerhet og beredskap i kommunene. Fjorårets undersøkelse viser at en av tre kommuner ikke har gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) de siste fire årene.

Formålet med kommuneundersøkelsen er å få en oversikt over beredskapsstatus på sentrale områder som ROS-analyser, krise- og beredskapsplaner, informasjonsberedskap og øvelser. Resultatene danner et viktig grunnlag for dialogen mellom DSB, fylkesmennene og kommunene om samfunnssikkerhet og beredskap og hvordan status på området kan bli bedre.

Klimaendringer fører til økt sårbarhet

DSB UTARBEIDER HVERT ÅR EN NASJONAL sårbarhets- og beredskapsrapport (NSBR) for å belyse problemstillinger knyttet til risiko og sårbarhet i samfunnet. Årets rapport setter søkelyset på utfordringer knyttet til naturutløste hendelser.

Rapporten viser hvordan klimaendringer kan føre til mer ekstremvær, og dermed også en økning i skader som skyldes store nedbørsmengder, flom og skred. Sårbarheten i samfunnet øker som følge av stadig flere ekstremværhendelser. For eksempel vil hyppigere bortfall av strøm, utraste veier og svekkede kommunikasjonslinjer stille nye krav til beredskapsplanlegging og kreve nytenkning i arbeidet med lokale og regionale risiko- og sårbarhetsanalyser.

Rapporten tar spesielt for seg store fjellskred, og belyser det omfattende ansvaret som ligger hos kommunene på dette området. Kommunene har et primæransvar for sine innbyggers sikkerhet. Rapporten legger til grunn dagens ansvarsbilde, og utdyper hvordan det kan legges bedre til rette for at kommunene skal kunne ivareta sitt ansvar knyttet til store fjellskred. De bør få tilgang til faglig kompetanse innen kartlegging og analyser av potensielle store fjellskredsområder. Ressurser til beredskapstiltak er viktig når kommunen skal forebygge konsekvensene av store fjellskred. Ansvar og oppgaver bør gjenspeiles i ordninger som gir forutsigbarhet i kommunenes arbeid med dette.

FOTO: SCANPIX

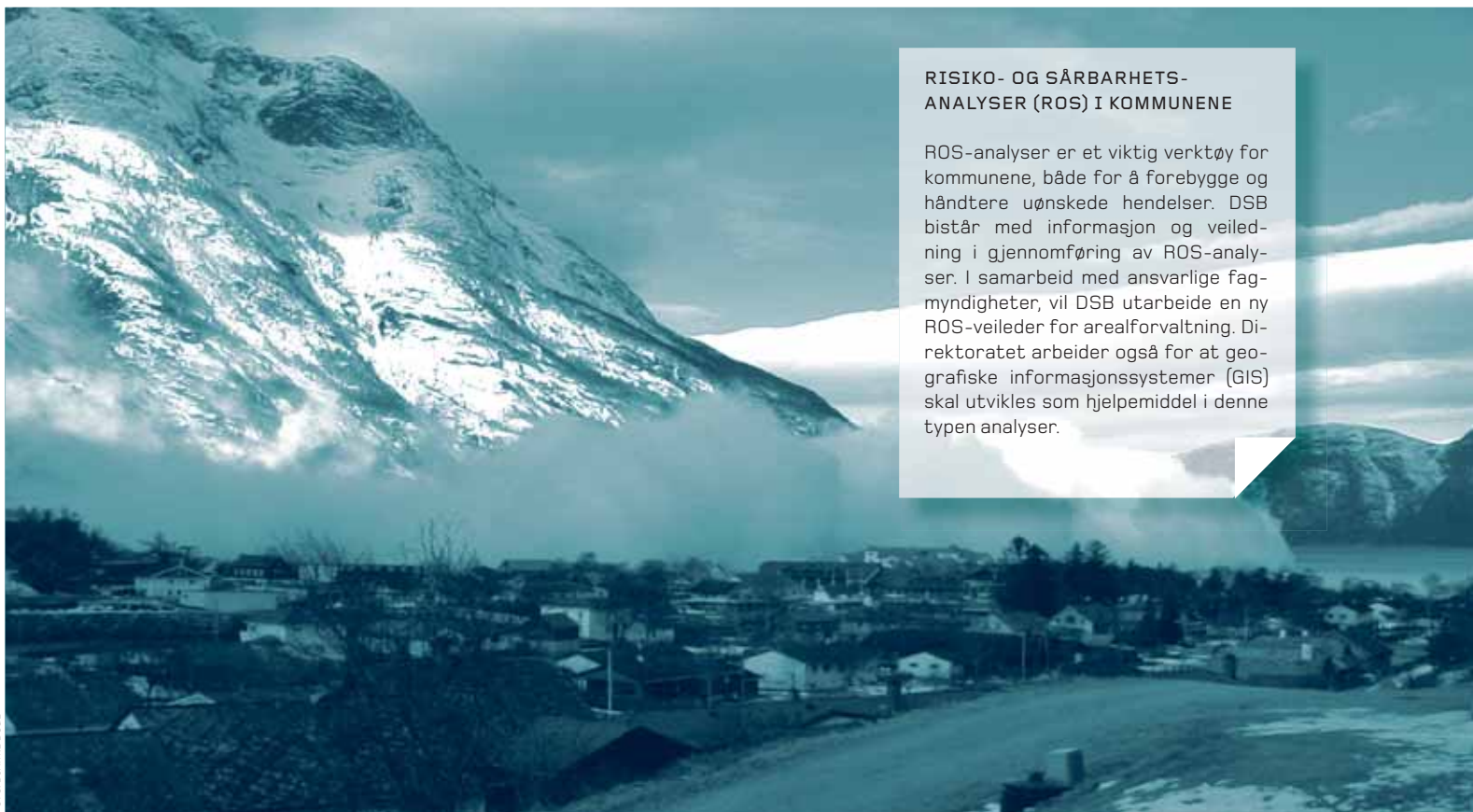

FOTO: B. JARNE BØGE

RISIKO- OG SÅRBARHETS- ANALYSER (ROS) I KOMMUNENE

ROS-analyser er et viktig verktøy for kommunene, både for å forebygge og håndtere uønskede hendelser. DSB bistår med informasjon og veiledning i gjennomføring av ROS-analyser. I samarbeid med ansvarlige fagmyndigheter, vil DSB utarbeide en ny ROS-veileder for arealforvaltning. Direktoratet arbeider også for at geografiske informasjonssystemer (GIS) skal utvikles som hjelpemiddel i denne typen analyser.

Fylkesmennene kartlegger skredfare

DSB BA I 2006 FYLKESMENNENE om en oversikt over status for kartleggingen av flom, kvikkleire- og skredutsatte områder i fylkene. Tilbakemeldingene understreker et behov for ytterligere kartlegging.

De siste årene har Vestlandskysten vært utsatt for ekstreme nedbørsmengder, flom og ras som har satt både beredskap, samferdsel og annen infrastruktur på prøve. Erfaringer fra disse hendelsene viser at det er et stort behov for en helhetlig nasjonal oversikt over de områder som kan bli berørt av ekstremværhendelser, blant annet for å etablere nødvendige tilpasningstiltak.

Som pådriver og bidragsyter i dette arbeidet, ba DSB fylkesmennene om å utarbeide en oversikt over flom-, kvikkleire- og skredsituasjonen i fylket, samt å gi en vurdering av i hvilken grad kommunene i fylket kjenner til situasjonen i egen kommune. DSBs formål med kartleggingen

var å fremskaffe et bedre grunnlag for å vurdere tiltak og aktiviteter som kan støtte opp under arbeidet med flom- og skredkartlegging i fylkene.

Tilbakemeldingen fra fylkesmennene viser at det er behov for ytterligere kartlegging og at det er manglende kompetanse på området både på kommune- og fylkesnivå. De fleste fylker har pekt på områder som bør prioriteres med hensyn til fremtidig kartlegging. Det etterlyses også fylkesvise planer for fremtidig kartlegging, initiert av nasjonale myndigheter.

På bakgrunn av blant annet denne kartleggingen starter DSB et samarbeid med fylkesmennene, Norges geologiske undersøkelse (NGU) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Det bør vurderes å etablere et rapporteringssystem for kartlegging i kommunal regi, slik at dette fanges opp i den nasjonale skreddatabasen.

Fylkesmennene forvalter retningslinjene for bruk av innsigelse i saker etter plan- og bygningsloven på sikkerhets- og beredskapsområdet. Formålet med retningslinjene er blant annet å sikre at kommunene vurderer eventuell skredfare i forbindelse med nye utbyggingsområder.

DSB vil be Fylkesmannen om aktivt å bruke innsigelser som virkemiddel dersom kommunene unnlater å gjøre risikovurderinger som ivaretar hensynet til eventuell flom- og skredfare i sine areal-, regulerings- og utbyggingsplaner.

HÅNDBTERE

Ved samordning av samfunnets ressurser, skal DSB bidra til en effektiv og koordinert innsats når uforutsette hendelser inntreffer. Med et solid grep om roller og ansvar, skal direktoratet sikre at det iverksettes tiltak for å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner.

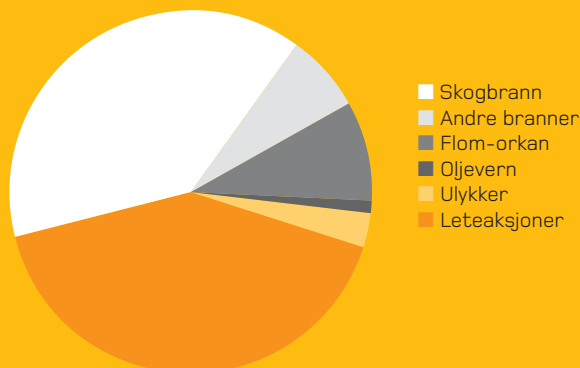
AKTIVITETER/MILEPÆLER 2006

- I løpet av 2006 ble Sivilforsvarets avdelinger kalt ut 373 ganger til over 300 ulike hendelser. Flere av hendelsene var svært omfattende, med behov for samling av personell og materiell fra flere fylker
- Forslag til ny sivilforsvarslov oversendt Justis og -politidepartementet 13. mars
- DSB fremla nye krav til deltidspersonell i brannvesenet ved årsskiftet 2006/2007
- Stortinget vedtok å bygge ut nytt nødnett i 54 kommuner. Dette skal bli et avlyttingssikkert radiosamband for nød- og beredskapsstatene. DSB bistår i utbyggingen
- Norges brannskole ble utbedret med nytt flybrannfelt og nytt administrasjons- og idrettsbygg
- 2093 elever deltok i kurs ved Norges brannskole
- 635 tjenestepiktige deltok i sivilforsvarsopplæring på Sivilforsvarets beredskaps- og kompetansesentre.
- Høsten 2006 var DSB, på vegne av Norge, vertskap for den foreløpig siste NATO-konferansen om minimumsstandarder for håndtering av konsekvenser ved bruk av masseødeleggelsesmidler

DSBs ROLLE OG ANSVAR

- DSB har ansvar for Sivilforsvaret, som er statens forsterkningsressurs og bistår nød- og redningsetatene ved håndtering av større ulykker og hendelser
- DSB forvalter regelverk for håndtering av større ulykker og hendelser gjennom Sivilforsvarsloven
- DSB forvalter lovverk om brannvesenets redningsoppgaver

SIVILFORSVARETS INNSATSER I 2006

INTERNASJONALT SAMARBEID

- DSB har deltatt aktivt ved flere store humanitære hjelpeoperasjoner omkring i verden
- Flere eksperter på krisehåndtering fra DSB deltok på oppdrag i kriserammede land
- DSB samarbeider internasjonalt med de andre nordiske landene, FN, NATO og EU/EØS

ØKT KOMPETANSE TIL BRANN- OG REDNINGSPERSONELL

FOTO: ODD SKARBO/MR

Økte forventninger og nye typer risikoer og sårbarhet stiller stadig strengere krav til tilsatte i brann- og redningstjenesten. En prosjektgruppe nedsatt av DSB utredet i 2006 en utdanningsreform for heltids brann- og redningspersonell.

Gruppen foreslår en betydelig lengre og mer omfattende utdanning. Nye krav til deltidspersonell i brannvesenet ble fastsatt 1. januar 2007.

Undersøkelser har avdekket til dels store mangler i brannpersonellens formelle kvalifikasjoner, selv om det har vært en gradvis forbedring de siste ti årene. En undersøkelse som ble lagt frem i 2006 viser en markant forbedring, særlig blant brannsjefer og øvrige ledere. Det har imidlertid vært en nedgang for personell på forebyggingsområdet.

NORGES BRANNSKOLE

Det er opparbeidet et solid kompetansemiljø ved Norges brannskole, og DSB vil legge til rette for at skolens utdanningsvirksomhet og kompetansemiljø videreutvikles og kvalitetssikres i nær kontakt med nasjonale og internasjonale fag- og forsknings-

miljøer. Det er også viktig at det kommunale brann- og redningsvesen involveres.

Brannskolen har i 2006 hatt et samarbeid med Kystverket og Norsk oljevernforening for operatørselskaper (NOFO) for å styrke kompetansen innen strandsonereberedskap. Dette har resultert i læreplaner, øvelsesbeskrivelser og leksjonsopplegg til bruk for opplæring av skadestedsledere ved kyst-/strand, lagledere og mannskap.

En samarbeidsavtale med Avinor har medført at brannskolen har etablert et moderne øvingsanlegg for flybrannslokking. Brannskolen kan nå stille med høy kompetanse og moderne utstyr og anlegg til disposisjon for å gjennomføre opplæring av beredskapspersonell på luft- og havner. På sikt vil dette samarbeidet åpne for samarbeidsløsninger mellom Avinor og kommunale brannvesen.

Norges brannskole

Norges brannskole er den nasjonale utdanningsinstitusjonen for kommunalt brann- og feierpersonell. Det faglige- og administrative ansvar er lagt til DSB. Brannskolen er lokalisert i Tjeldsund i Troms. I 2006 gjennomførte mer enn 2000 elever ulike kvalifiserende kurs ved Norges brannskole. Dette tilsvarer ca 20 000 elevdager og over 17 000 overnattingsdøgn. I tillegg er det med bakgrunn i samarbeidsavtalen med Avinor gjennomført kurs innen brann og redning for 96 personer, som tilsvarer over 1000 elevdager og 669 overnattingsdøgn. I tillegg til faste kurs tilbyr Norges brannskole ulike kurs til forskjellige kunder som rederier, Kystvakta og Forsvaret.

Flere oppdrag og utrykninger

VED LANDETS MANGE interkommunale og kommunale brannvesen har antall utrykninger til trafikkulykker økt kraftig de siste årene. Utrykningsstatistikken for 2006 viser at for tredje året, på rad rykket brannvesenene ut til mer enn 4.500 trafikkulykker.

Antall andre akutte oppdrag øker også, og var i 2006 på over 90 000 oppdrag, en økning på mer enn 10 000 akutte oppdrag i forhold til året før. Ved siden av utrykning til trafikkulykker, dreier dette seg om akutt forurensning, skog- og krattbrann, brannhindrende tiltak og til automatiske utløste boligalarmer. Utrykninger til unødige alarmer økte fra i underkant av 24 200 i 2005 til nærmere 28 000 i 2006.

Som en følge av den økte utrykningsfrekvensen kreves det stadig mer av brannvesenets personell. Trafikkulykker kan innebære at brannvesenets mannskaper må frigjøre fastklemte omkomne eller hardt skadde personer fra bilvrak. Videre er kunnskap om farlige stoffer helt avgjørende for å kunne håndtere ulykker der det er kjemikalier og gasser involvert.

SIVILFORSVARET – OPERATIVT OG ETTERS PURT

En rekke naturskapt hendelser har det siste året gitt store utfordringer for nød- og redningsetatene. I løpet av 2006 ble Sivilforsvarets avdelinger kalt ut hele 373 ganger. Det er flere enn noen gang tidligere.

Den største Sivilforsvarsinnsatsen siden flommen på Østlandet i 1995 fant sted under skogbrannene i Hedmark i juni 2006. Mannskap og materiell fra seks fylker på Østlandet deltok. 400 personer med 13 kilometer brannslanger, 11 brannpumper, telt og forpleiningsutstyr samt nødvendige stabsressurser var i aktivitet. Sivilforsvaret bisto også ved lyng- og skogbrannene på Vestlandet, stormen Narve i Nord-Norge, flommen i Trøndelag, ved de store snømengdene på Sørlandet og en rekke andre større og mindre hendelser.

Sivilforsvaret har en særskilt viktig rolle ved store og omfattende hendelser, men også ved mindre hendelser som søk etter savnede personer og bygningsbranner ber politi, brannvesen, helsevesen og andre om bistand fra Sivilforsvaret.

Det har vært en betydelig omstilling og modernisering siden den gang Sivilforsvarets viktigste oppgave var å beskytte befolkningen mot krigsfarer. I dag framstår Sivilforsvaret som statens forsterkningsressurs, mer etterspurt og brukt enn noen gang før. Slik

Norge bruker Sivilforsvaret, er det et unikt konsept.

Med en operativ styrke på nesten 10 000 tjenestepliktige mannskaper og årlige kostnader på omkring 200 millioner kroner er Sivilforsvaret en rimelig forsikring for at vi har kompetente ressurser å sette inn ved store hendelser. Som en statlig forsterkningsressurs dekker Sivilforsvaret i stor grad opp for beredskap som det ikke er samfunnsøkonomisk at ulike lokale instanser med primæransvar skal ha. Samtidig ivaretar Sivilforsvaret en rekke andre samfunnsoppgaver.

DSB har foreslått å styrke Sivilforsvaret ved at en teknisk innsatsgruppe i hvert av de 20 sivilforsvarsdistriktene utstyres med større strømagregater, kraftige brannpumper og anlegg for lys og varme. En kartlegging utført av DSB har avdekket en mangel på denne type utstyr ved store innsatser. Siktemålet er at Sivilforsvaret skal kunne bistå nødetatene over hele landet på relativt kort tid, og at kapasiteten ved behov kan økes ved samling av enheter fra flere distrikter.

Sivilforsvaret

- 20 sivilforsvarsdistrikter
- 52 000 tjenestepliktige, av disse 10 000 i operativ styrke – resten krigsreserve

OPPGAVER:

- Bistår nød- og redningsetatene ved store branner, flom, ras, oljeutslipp og søk etter savnede personer
- Inngår i landets atomulykkesberedskap
- Driver landsomfattende varslingstjeneste
- Gir opplæring innen beredskap og redning
- Deltar i hjelpearbeidet ved humanitære katastrofer i andre land
- Ivaretar viktige oppgaver i tilfelle krig

Sivilforsvarets beredskaps- og kompetansesentre

Det er tre beredskaps- og kompetansesentre; Vagleleiren ved Sandnes, Starum ved Gjøvik og Granåsen i Trondheim. Sentrene har i tillegg til sivilforsvarsdistriktenes vanlige oppgaver ansvar for opplæring av mannskaper til Sivilforsvarets avdelinger. I tillegg har sentrene en omfattende kursportefølje for beredskapskurs rettet mot beredskapssetatene, frivillige organisasjoner, privat næringsliv og offentlige etater.

635 tjenestepliktige deltok i 2006 på sivilforsvarsopplæring av en til tre ukers varighet, noe som tilsvarer nærmere 9500 elevdøgn. Det er i tillegg gjennomført en rekke kurs innenfor sikkerhet og beredskap, rettet mot ulike eksterne målgrupper, samt drevet utleievirksomhet.

SIVILFORSVARETS INNSATSER DE SISTE TRE ÅRENE

HENDELSE	2004	2005	2006
SKOGBRANN	35	59	134
ANDRE BRANNER	43	42	24
FLOM/ORKAN	25	41	30
OLJEVERN	2	2	4
ULYKKER	35	9	10
LETEAKSJONER	150	150	141
BEREDSKAP/MATERIELLBISTAND	9	8	7
DIVERSE	8	14	23
SUM	307	325	373

INTERNASJONALT ENGASJEMENT STYRKER BEREDSKAPEN NASJONALT

DSB har i 2006 ytt støtte til håndtering av vanskelige situasjoner flere steder i verden. Gjennom internasjonalt samarbeid styrkes Norges kapasitet til å forebygge og håndtere større hendelser

Uønskede hendelser som naturkatastrofer, terroraksjoner eller store industriulykker kan overgå den enkelte nasjons kapasitet og håndteringsevne. Derfor er et aktivt internasjonalt samarbeid av stor nytte og verdi for alle parter.

HUMANITÆRE HJELPEOPERASJONER

Gjennom ti år har DSB på oppdrag fra Utenriksdepartementet og FN hatt et betydelig operativt engasjement ved humanitære katastrofer i andre land, i stor utstrekning basert på ressurser fra Sivilforsvaret. Det er utviklet ulike konsepter for å støtte de internasjonale hjelpeorganisasjonene. Stadig oftere er det behov for slik bistand.

Etter jordskjelvkatastrofen i Pakistan i oktober 2005 etablerte Norwegian Support Team tre teltleire i Bagh, Abbotabad og Garhi Habibullah for innkvartering av internasjonale hjelpearbeidere.

Gjennom nesten et halvt år driftet de norske mannskapene forlegning og støttetjenester for personell fra en rekke land og organisasjoner som var involvert i hjelpearbeidet. Det ble servert nesten 100 000 måltider og registrert over 20 000 overnattinger i de norske leirene. Bidraget har fått svært positive tilbakemeldinger fra FN og de enkelte brukere. DSBs Norwegian Support Team avsluttet sitt engasjement i Pakistan våren 2006. Leirene ble donert til FN.

Også DSBs Norwegian UNDAC Support team (UNDAC er FNs krisevurderingsteam) bisto i hjelpearbeidet i Pakistan. Med sin IKT-ekspertise jobbet de på oppdrag for Verdens matvareprogram (WFP) i tre måneder. Norwegian UNDAC Support støttet også WFPs arbeid i Uganda og FNs operasjoner i Indonesia, og medvirket ved FN-kurs i Europa, Asia og Oseania.

NORSK EKSPERT TIL LIBANON

Gjennom EØS-avtalen deltar Norge ved DSB med to eksperter i EUs samordningsmekanisme for sivil krisehåndtering. 21. juli mottok Monitoring Information Centre (MIC) en anmodning om bistand fra de libanesiske myndigheter der de blant annet ba om medisinsk utstyr, materiell for husly, og brannslukkeutstyr. En koordineringsekspert fra DSB inngikk i et team på tre personer som fungerte som MICs representanter i Libanon. Libanesiske myndigheter, Europakommisjonens kontor for humanitær bistand (EU ECHO) og FNs kontor for koordinering av humanitær bistand (UN OCHA) uttrykte stor tilfredshet med samordningsmekanismen. De påpekte at det enkelte europeiske bidrag ble koordinert og integrert i den øvrige nasjonale krisehåndtering og internasjonale bistand på en svært god måte.

NORSK BRANNPERSONELL I AFGHANISTAN

I august 2006 avsluttet Luftforsvaret sitt engasjement med støtte til brann, redning og plasstjeneste på Kabul International Airport i Afghanistan. Styrken har vært del av den NATO-ledede ISAF-styrken i Afghanistan. Under tjenesten har de også drevet opplæring av lokale mannskaper. DSB bisto Luftforsvaret med rekruttering av 15 av i alt 23 personer til denne spesielle tjenesten. Mannskapene ble rekruttert fra de kommunale brannvesenene i Oslo, Bergen, Fredrikstad og Nittedal. Deltakelsen blir betegnet som vesentlig for et vellykket engasjement.

KATASTROFEØVELSE I FINLAND

Høsten 2006 deltok Norwegian Support Team og Norwegian UNDAC Support sammen med et renseteam fra Sivilforsvaret ved en internasjonal katastrofeøvelse i Finland. Øvelsen ble gjennomført i regi av International Humanitarian Partnership, der DSB representerer Norge og for tiden har formannskapet.

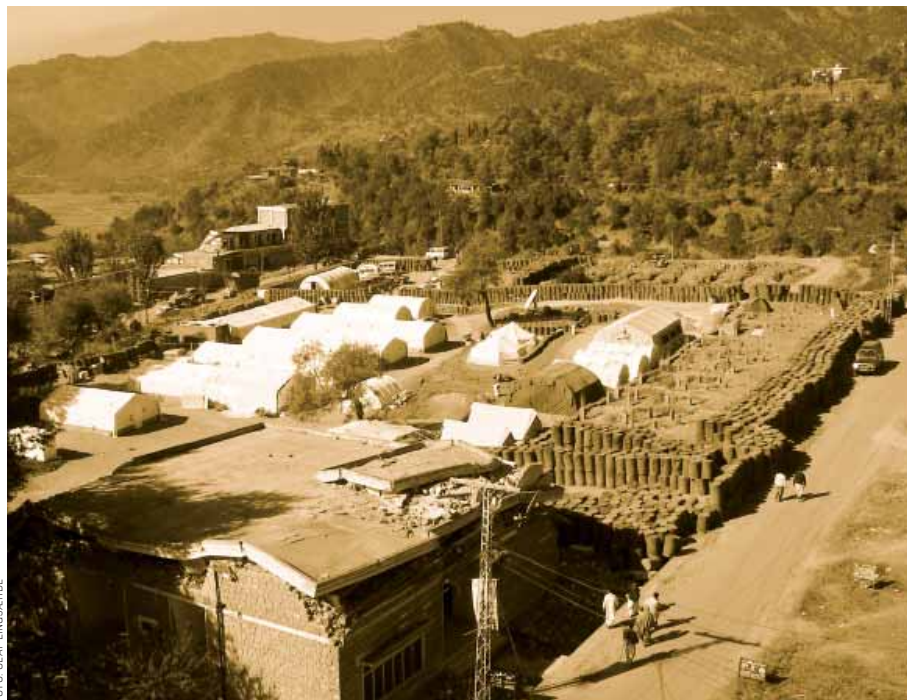

FOTO: OLAF LINGJENDE

NYTT NØDNETT

Stortinget samtykket 18. desember 2006 i at Justis- og politidepartementet gis fullmakt til å bygge ut første fase av nødnett i de 54 kommunene i politidistriktene Østfold, Follo, Oslo, Romerike, Asker og Bærum og Søndre Buskerud. DSB bistår departementet i utbyggingen.

Området dekkes av fem 110-sentraler, lokalisert i Moss, Oslo, Lillestrøm, Asker og Drammen.

Utbyggingen av nytt nødnett er den hittil største og mest omfattende offentlige investering i moderne, avlyttingssikkert radiokommunikasjonssamband for nød- og beredskapsstatene. Det ligger betydelige utfordringer i at overgangen fra eksisterende analogt radiokommunikasjonssamband til nytt digitalt samband skal skje samtidig som nødetatene hele tiden må være fullt operative.

DSB bistår Justis- og politidepartementets nødnettorganisasjon (fra april 2007 Direktoratet for nødkommunikasjon) med utbyggingen. I dette arbeidet ligger det omfattende koordinering og opplæring, samt utforming av nytt utstyr til 110-sentralene og brannvesenet.

Nødnett bygges ut i to trinn der kostnadsrammen for første trinn er 900 millioner. Første trinn omfatter utbygging i Oslofjordområdet, og en evaluering av første fase. Landsdekkende utbygging kan imidlertid ikke igangsettes før evaluering av første trinn er gjennomført, og Stortinget har vedtatt videre utbygging.

FOTO: ANITA ANDERSEN

HÅNDBTERING AV FARLIGE STOFFER

Dagens forvaltning av håndtering av farlige stoffer er uensartet. Enkelte virksomheter må ha tillatelse til oppbevaring, mens andre kun har meldeplikt, avhengig av type stoff. DSB foreslår i en ny forskrift å endre regelverket slik at forvaltningen blir mer enhetlig.

Forslaget til ny forskrift omhandler håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff, samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen av disse stoffene. Forslaget innebærer en forenkling og sammenslåing av flere forskrifter. Dette gjelder forenkling og sammenslåing av forskrift om brannfarlig vare, forskrift om brannfarlig eller trykksatt stoff, forskrift om anlegg som leverer motordrivstoff (bensinstasjon, marina) og forskrift om transport av petroleum i rørledning over land.

STØRRE VEKT PÅ TILSYN

I forskriftsforslaget foreslås det å avvikle dagens praksis med utstedelse av tillatelse og erstatte dette med et nettbasert meldingssystem. Et slikt system vil lettere kunne holdes oppdatert til enhver tid og dermed gi DSB en god oversikt over risikobildet på fagområdet.

Forskriftsforslaget medfører at den viktigste formen for myndighetskontroll vil skje gjennom tilsyn. Tilsynsmyndighetene vil i den forbindelse intensivere bruken av de reaksjonsmidler som ligger i brann- og eksplosjonsvernloven ved overtredelser av regelverket.

RISIKOANALYSER SOM GRUNNLAG FOR SIKKERHETEN

For virksomheter stilles det i forskriftsforslaget krav om at vern mot brann, eksplosjon og andre ulykker skal sikres gjennom et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Risikoanalyse skal benyttes som grunnlag for beslutninger og som dokumentasjon på sikkerhet. For å sikre at tredjepersons interesser blir ivaretatt på en tilstrekkelig måte, stilles det også krav til enkelte grunnleggende sikkerhetstiltak som virksomhetene skal iverksette. For eksempel arealmessige begrensninger rundt virksomheter med farlige stoffer.

Forskriftsforslaget ble oversendt Justis- og politidepartementet 11. desember.

KOMPETANSEORGANISASJONEN

DSB har ansvar for et bredt spekter av fagområder, og kompetansen hos våre medarbeidere er virksomhetens viktigste ressurs. Å ivareta og videreutvikle medarbeiderne er derfor sentralt for at DSB skal kunne nå sine mål.

I 2006 har videreutvikling av HR-strategien med fokus på lederskap, HMS og kompetanse stått i fokus. HR-strategien i DSB omfatter mål og strategier for HMS, kompetanse og læring, kultur, verdier og personalpolitikk.

DSB – ET KOMPETENT OG GODT ARBEIDSSTED

DSB har ambisiøse mål for HMS-arbeidet, og vektlegger at ledere, tillitsvalgte og verneombud skal ha god HMS-kompetanse. Gjennom grunn- og temabasert opplæring søker etaten å nå denne målsettingen. I tillegg arrangeres det ulike typer opplæring for å styrke hver enkelt medarbeiders mulighet til å oppnå god HMS-kompetanse både for seg selv og andre. Eksempler på dette er førstehjelpskurs og ergonomiundervisning.

I 2006 ble det satt i gang et omfattende prosjekt for å:

- utarbeide nye HMS-målsettinger for virksomheten
- gjennomgå HMS-krav som stilles til vår virksomhet
- kartlegge fysisk og psykososialt arbeidsmiljø
- utarbeide lokale handlingsplaner for HMS
- utvikle et felles system for rapportering og oppfølging av uønskede forhold/hendelser.

Høsten 2006 ble det gjennomført en arbeidsmiljøkartlegging i hele virksomheten, i regi av Statens Arbeidsmiljøinstitutt.

Resultatene av denne kartleggingen ligger til grunn for videre arbeid med arbeidsmiljøet i etaten.

LAVT SYKEFRAVÆR

DSB er en IA-virksomhet og jobber aktivt for et inkluderende arbeidsliv. Dette innebærer blant annet at etaten arbeider målrettet for å redusere sykefravær og ha et godt arbeidsmiljø. Sykefraværet ligger godt under landsgjennomsnittet på 6,1 prosent (Kilde: Statistisk sentralbyrå, legemeldt sykefravær 3. kvartal 2006).

1. KVARTAL	2. KVARTAL	3. KVARTAL	4. KVARTAL
5,67 %	4,75 %	4,58 %	5,13 %

DSB har som mål at ansatte gjenspeiler mangfoldet i befolkningen. Rekruttering i forhold til arbeidssøkere med funksjonshemming, flerkulturell bakgrunn, alder og kjønn er viktige tiltak for å oppnå denne målsetningen.

DSB har et godt sosialt klima og medarbeiderne engasjerer seg i sosiale aktiviteter. Ansatte får en time fri per uke til organisert trening, og det finnes mange forskjellige treningsaktiviteter.

LEDERE «MED VÅKENT BLIKK»

Ledelsen er sentral i en velfungerende, fleksibel og effektiv organisasjon. Derfor har DSB gjennomført lederskapsutviklingsprogrammet «Med våkent blikk». Hovedhensikten med programmet har vært å heve kompetansen blant ledere, og gjøre ledere bedre i stand til å møte

de krav og utfordringer det er å utøve ledelse i DSB. Totalt hadde programmet 56 deltakere fra ulike ledergrupperinger.

SATSER PÅ MEDARBEIDERNE KOMPETANSE

I en kunnskapsbedrift som DSB må det være en kontinuerlig utvikling av medarbeidernes kompetanse. I 2006 hadde kompetansopolitikken fokus på seniorer, stipendordning og rekruttering. Kurs og seminarer både internt og eksternt blir flittig brukt. Også hospiteringsordninger og intern mobilitet er kompetansehevede metoder som brukes i DSB.

Det vektlegges at nyansatte skal få en god introduksjon i prøvetiden. Nyansatte får tilbud om fadderordning og nyansattseminar de første seks månedene i stillingen. DSB har også en målsetting om å til enhver tid ha læringer ansatt.

For å møte utfordringen med å vedlikeholde og videreutvikle fagkompetansen i virksomheten er det fra 2006 etablert en stipendordning til etter- og videreutdanning. Tildelingen av stipend skjer gjennom søknad fra medarbeidere etter gitte kriterier, og deles ut to ganger i året.

Fra 1. september 2006 innførte DSB nye seniorpolitiske tiltak for ansatte. I løpet av 2006 var det 51 seniorer i virksomheten som kom inn under denne ordningen. Videre tilbys seniorene etter behov kurs for planlegging av senkarrieren.

ANTALL ANSATTE I 2006

- Antall ansatte: 643 totalt
- 242 ved hovedkontoret
- 401 øvrige tjenestesteder
- Antall årsverk: 605

- Læringer: 1
- Nyansatte: 53
- Midlertidig ansatte/vikarer: 11/8
- Deltidsansatte: 90

- Redusert stilling: 8
- Turnover: 11,9 prosent
- Turnover hovedkontoret: 11,6 prosent

FOTO: TROND A. IBÅKSEN

FOTO: ANITA ANDERSEN

En fleksibel organisasjon

DSB HAR VÆRT IGJENNOM en større omstilling med flytting og sammenslåinger. I forbindelse med denne prosessen er det blitt utarbeidet personalpolitiske føringer for fleksibilitet i arbeidet, som for eksempel fjernarbeid. Individuelle ordninger avtales etter en avveining mellom virksomhetens og den ansattes behov for tilrettelegging.

PERSONALPOLITIKK

DSBs lønnspolitikk er utviklet i samarbeid med de tillitsvalgte slik det er anbefalt i Hovedtariffavtalen. I 2006 ble det foretatt en prioritering av enkelte arbeidstakergrupper, og virksomheten hadde et særlig fokus på ingeniører under lønnsforhandlingene. I tråd med lønnspolitikken videreutviklet etaten også muligheten for karriereutvikling, samtidig som lønnsoppjøret trolig forhindret en høyere turnover blant ansatte.

DSB har innført «Employee self service» (ESS). Dette innebærer at ansatte til

enhver tid har tilgang til sine lønns slipper, til å føre reiseregninger og ha oversikt over sine utbetalinger, mens personalfunksjonen kan sette inn mer ressurser på kvalitativt og utviklingsorientert arbeid.

ORGANISASJONSUTVIKLING

Videreutviklingen av organisasjonen er en kontinuerlig prosess, med mål om å bli stadig mer effektiv og velfungerende. I 2006 ble organiseringen av hovedkontoret evaluert, og dette resulterte i en endring av organisasjonsstrukturen og en forbedring av interne prosesser. I 2007 skal det foretas en evaluering av omorganiseringen i Sivilforsvaret.

I forbindelse med omstillingen ved hovedkontoret (2003) benyttet virksomheten en rekke virkemidler for å beholde ansatte og for å skape tid til kompetanseoverføring. Et av de viktigste virkemidlene var «pendlerpakken». Ved omstillingens start var det 39 ansatte som benyttet denne ordningen. I 2007 vil vir-

kemiddelpakken være avskaffet og erfaringen med den er at den har vært positiv for både ansatte og virksomheten. Per 1. januar 2007 er det fortsatt 17 pendlere igjen, ti personer har flyttet til Tønsberg og virksomheten har hatt god tid til å fokusere på kompetanseoverføring.

Kultur og verdier

I DSB skal adferd og kultur kjenetegnes av verdiene **kompetent, resultat, tillit, lagånd** og **nysgjerrig**. Verdigegrepene og innholdet i dem har alle medarbeiderne vært med på å forme. Verdiene er derfor et felles eie som vi arbeider kontinuerlig med å forankre hos hver enkelt medarbeider og gjennom hele organisasjonen.

INFORMASJON OG SAMFUNNSKONTAKT

Direktoratets myndighetsområde spenner over en rekke fagfelt og har et stort antall målgrupper. Dette gir krevende og spennende informasjons- og kommunikasjonsutfordringer. Kommunikasjon brukes som et strategisk virkemiddel for å realisere DSBs virksomhetside og å nå etatens mål.

Medieovervåkingen viser over 3200 artikler i 2006 på søkeordene «DSB» og «samfunnssikkerhet». De fleste henvendelsene og sakene var i desember og januar på temaer som Aksjon boligbrann, fyrverkeri og julebranner. I tillegg til **mediesaker** hvor DSB omtales direkte, fanges det også opp en mengde artikler hvor etatens fagområder omtales. DSB viderefører tidligere års ordning med en døgnbetjent vakttelefon for mediehenvendelser.

DSB har i 2007 arbeidet videre med et konsept for økt kompetanse innen **informasjonsberedskap** for departementer og underliggende etater. Dette inkluderer

veiledere, foredragsvirksomhet, nettverksbygging og konferanse. Tønsbergkonferansen om informasjonsberedskap ble arrangert for første gang i november for informasjonssjefer i departementer og enkelte direktorater og tilsyn.

Den årlige informasjonskampanjen **Aksjon boligbrann** ble innledet med Røykvarslerdagen 1. desember. Målet for kampanjen er å sette fokus på brannsikkerhet i privatboliger. Prosjektet er et samarbeid mellom DSB, Norsk brannvernforening, Gjensidige, kommunale og interkommunale brannvesen og de lokale el-tilsynene (DLE).

DSB utgir magasinet **Samfunnssikkerhet**. Hovedtemaene for de fire utgavene i 2006 var produktsikkerhet, DSBs internasjonale engasjement, Øvelse Oslo og endrede rammebetingelser for de lokale el-tilsynene.

DSB har i 2006 arbeidet videre med utviklingen av et **helhetlig opplæringstilbud** om samfunnssikkerhet for barn og unge. Prosjektet videreføres i 2007.

Bruken av www.dsb.no har vært stabil de siste årene. I 2006 besøkte omtrent 50 000 brukere tjenesten hver måned. Hver bruker var i gjennomsnitt inne på sidene i over sju minutter.

FOTO: ANITA ANDERSEN

FOTO: ODD SKARBYMYR

FOTO: TROND A. ISAKEN

LEDELSEN I DSB

Fra venstre mot høyre:

JONETTE ØYEN, informasjonsdirektør, Informasjon og samfunnskontakt

FINN M. ANDERSEN, avdelingsdirektør, Brann, redning og sivilforsvar

MERETE SKONNORD, avdelingsdirektør, HR-personal

JON A. LEA, direktør

ANITA R. KRONLUND, avdelingsdirektør, Administrasjonsavdelingen

TOR SUHRKE, avdelingsdirektør, Forebygging og el-sikkerhet

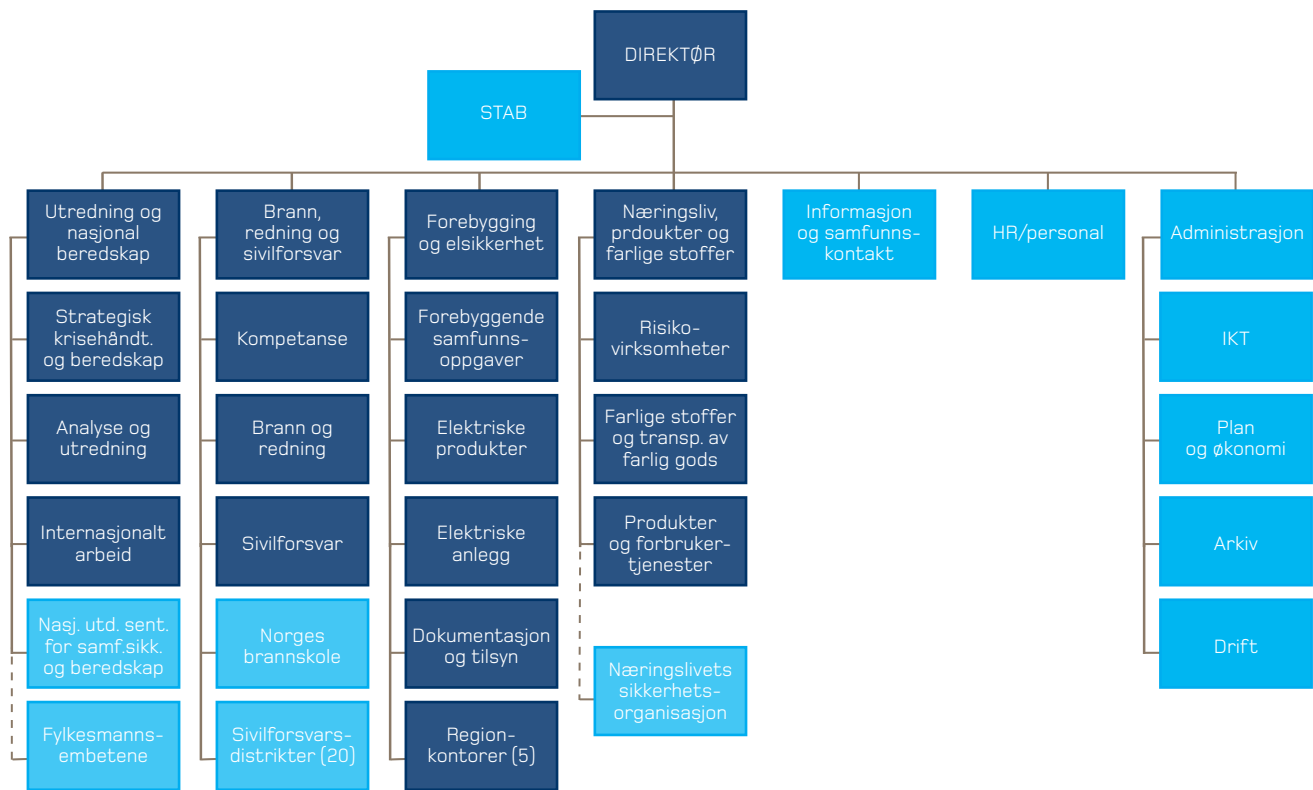
TORILL F. TANDBERG, avdelingsdirektør, Næringsliv, produkter og farlige stoffer

BØRRE JAKOBSEN, avdelingsdirektør, Stab

ØISTEIN KNUDSEN JR., avdelingsdirektør, Utredning og nasjonal beredskap

LEDERE I DSB	DIREKTØR	AVD. DIREKTØRER	ENHETSLEDERE	DISTRIKTSSJEFER	REGIONSLEDERE	SKOLE-DIREKTØRER
KVINNER	-	4	4	1	-	-
MENN	1	4	13	19	5	2

Organisasjonskart

ØKONOMI

DSBs årsregnskap er avlagt i samsvar med prinsippene for statlig regnskapsføring, herunder kontantprinsippet. Dette innebærer at inntektene inntektsføres ved innbetaling og utgiftene utgiftsføres ved utbetaling.

Rammen for 2006 omfatter tildelingen fra Justis- og politidepartementet, med tillegg av overføring av mindreforbruk fra 2005, refusjoner og tilføringer som følge av lønnsoppgjøret. Den disponible rammen for 2006 var på 549,3 mill.kr, en økning på 13,2 mill fra 2005.

Hovedkontoret til DSB er lokalisert i Tønsberg. Videre omfatter DSB Sivilforsvarsmagasiner og leire, samt 20 sivilforsvarsdistrikter, fem regionkontorer for tilsynsvirksomhet, Norges brannskole

og Nasjonalt utdanningscenter for samfunnsikkerhet og beredskap. Det avlegges samlet regnskap for virksomheten.

Det ble i 2006 lagt til rette for en samordnet anskaffelsesfunksjon for direktoratet. Anskaffelsesfunksjonen er styrket med to årsverk, begge med juridisk bakgrunn. Hovedoppgaven for funksjonen blir å påse at direktoratets anskaffelsesprosesser skjer korrekt i henhold til regelverket. Den fullstendige samordningen er iverksatt med virkning fra 1. januar 2007.

Som en del av den ordinære revisjonen har Riksrevisjonen hatt fokus på flere områder i direktoratet, men de har ikke kommet med spesielle bemerkninger for regnskapet 2006. Revisjonen for 2006 var imidlertid ikke avsluttet på tidspunktet da årsmeldingen går i trykken. Riksrevisjonen hadde i avsluttende revisjonsbrev for 2005 ingen merknader til direktoratets regnskap for 2005.

Flyttekostnader i omstillingsperioden

DSB har i perioden 2003 – 2006 vært igjennom en sammenslåing av det tidligere Direktoratet for brann- og elsikkerhet (DBE) og Direktoratet for sivil beredskap (DSB), samt flyttet til nye lokaler i Tønsberg. Staten er tildelt særskilte midler i forbindelse med sammenslåingen og flyttingen. Beløpet utgjør totalt 56,1 millioner kroner. DSB har beregnet at kostnadene som kan knyttes til dette arbeidet og som er dekket over den ordinære driften utgjør ca. 13,3 millioner kroner. Totale kostnader ved sammenslåingen og flyttingen beløper seg dermed per dags dato til 69,4 millioner kroner.

Nytt avgifts- og gebyrsystem

På bakgrunn av Finansdepartementets retningslinjer for avgifts- og gebyrfinansiering av statlige myndighetshandlinger og etter oppdrag fra Justisdepartementet ble det i januar 2007 lagt fram et fullstendig forslag til nytt og enhetlig avgifts- og gebyrsystem for DSB. Forslaget bygger i stor grad på en kombinasjon av sektoravgifter og gebyrordninger, og omfatter blant annet rutiner for beregning av rett kostnadsnivå for ulike definerte myndighetshandlinger. Det er lagt vekt på at kryssubsidiering mellom sektorer ikke skal forekomme, og at avgiftene og gebyrene skal ha et rett nivå. Arbeidet med prissystemer, forskriftsendringer og høringer vil fortsette i 2007.

DSBs eiendomsportefølje

DSB startet i 2006 et prosjekt med vurdering av etatens eiendomsportefølje. Prosjektet omfatter kartlegging av enheter som kan ha kulturhistorisk interesse, ut over det som tidligere har vært registrert. Videre skal prosjektet ivareta regjeringens handlingsplan for universell utforming. DSB har gjennomført en foreløpig vurdering av nytteverdi og kostnader for virksomhetens bygg og anlegg i forhold til mulig salg og avhending av anlegg som direktoratet ikke har behov for i sin fremtidige portefølje.

	NOTER	DISPONIBELT 2006	REGNSKAP 2006	REGNSKAP 2005
UTGIFTER				
DRIFTSUTGIFTER	1	525 581 344	521 261 048	508 533 929
SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER	2	2 209 000	2 965 645	2 340 861
FLYTTEKOSTNADER	3	16 540 000	9 061 426	20 027 000
OVERFØRING TIL PRIVATE	4	5 019 000	4 758 810	4 629 000
SUM	5	549 349 344	538 046 929	535 530 790
INNTEKTER				
AVGIFTER/GEBYRER	6	96 670 000	98 299 840	99 754 454
DIVERSE INNTEKTER	7	31 473 000	52 576 686	27 267 936
SUM		128 143 000	150 876 526	127 022 390

Noter

1. Posten omfatter utbetaling av lønn og annen godtgjørelse. For øvrig omfatter posten i hovedsak lokalleie, drift og vedlikehold av bygningsmasse og maskiner, herunder også nyanskaffelser, knyttet til omfattende bygningsmasse og utstyringsbehov i Sivilforsvaret. I tillegg kommer kostnader knyttet til redningsinnsats, øvelses- og kursvirksomhet.
2. DSB administrerer skogbrannberedskapen i Norge, og posten omfatter kostnader knyttet til bruk av brannhelikopter. I tillegg omfatter posten tilskudd til initierte forskningsprosjekter utført av SINTEF. Overskridelsen i forhold til budsjettet skyldes i hovedsak en rekke lyng- og skogbranner våren 2006, hvor det oppsto stort behov for assistanse fra helikopter i slokningsarbeidet.
3. Posten omfatter kostnader knyttet til sammenslåing og flytting av tidligere DBE og DSB. Dette er kostnader i forbindelse med nødvendige investeringer i nytt bygg, IKT-installasjoner, kontorinnredning og personalrelaterte kostnader, blant annet økte lønnsutgifter i forbindelse med de ansatte som pendler mellom Oslo og Tønsberg. Mindreforbruket på kr 7 478 574 søkes overført til 2007, og forventes å dekke resterende kostnader i 2007 knyttet til omstilling og flytting.
4. Det utbetales tilskudd til private og frivillige organisasjoner som øremerkes arbeid med brann- og el-sikkerhet samt redningsarbeid.
5. Av det totale mindreforbruket har DSB søkt Justis- og politidepartementet om overføring av kr 11 798 870 til 2007. Av dette er kr 7 478 574 flyttekostnader og kr 4 320 296 driftsutgifter.
6. DSB krever inn sektoravgifter for å finansiere generelt sikkerhetsarbeid og tilsyn innenfor enkelte næringer. Videre er deler av tilsynsvirksomheten finansiert ved gebyrer knyttet til konkrete tilsynsobjekter. Årets avgifter og gebyrer er høyere enn budsjettet. Hovedårsaken til økningen i gebyrinntektene er inntektsforskyvning mellom årene.
7. DSBs skoler tilbyr kurs og øvelsesvirksomhet i konkurranse med andre aktører i markedet på rednings- og beredskapsområdet, samt utleie av sivilforsvarsanlegg. Videre omfatter inntektene seminarer og konferansevirksomhet samt utleie av ressurspersonell. Merinntekten skyldes i hovedsak økning på post 06 refusjoner, en post som blant annet dekker inntekter fra direktoratets egen kurs- og seminarvirksomhet, og tilskudd fra andre.

Direktoratet for
samfunnsikkerhet
og beredskap (DSB)
Ramborgveien 9
Postboks 2014
3103 Tønsberg

Telefon: 33 41 25 00

Faks: 33 31 06 60

E-post: postmottak@dsb.no

Internett: www.dsb.no

ISBN-nummer: 978-82-7768-099-6

Opplag: 4000

Design og produksjon: Gazette

